

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN

41-42-43

VERGADERINGENVANMEI1994

ACTUELE VRAGEN

ACTUELE INTERPELLATIE

BELEIDSBRIEF KANKERPREVENTIE IN VLAANDEREN

CONCESSIE DODENGANG DIKSMUIDE

DECREET BESCHERMING CULTUREEL EN NATUURLIJK ERFGOED
VAN DE WERELD

DECREET ERKENNING EN SUBSIDIERING ALGEMENE DIENST
VOOR JEUGDTOERISME

DECREET OVERDRACHT ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN
AAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DECREET TAALGEBRUIK BIJ DE VERKIEZINGEN

INTERPELLATIES

SERVICE-FLATS VOOR BEJAARDEN

VOETBALCONTRACT VTM-BRTN

VLAAMS ACTIEPROGRAMMA BIOTECHNOLOGIE

WIJZIGING SEPTEMBERDECREET

Inhoud

Nr. 41   **Donderdag 5 mei 1994**

Berichten van verhindering, blz. 1619

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 1619

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 1620

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1620

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1620

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1621

Verslag

Indiening, blz. 1621

Jaarverslag

Indiening, blz. 1621

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1621

Ministerieel besluit

Indiening en verwijzing, blz. 1622

Aanbeveling van de Raad van Europa

Indiening en verwijzing, blz. 1622

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1622

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1622

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1622

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1622

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1623

Mededeling van de voorzitter, blz. 1623

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1623

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1624

Voorstel van decreet van de heren E. Van Vaerenbergh en H. Suykerbuyk houdende regeling van het taalgebruik bij verkiezingen

— 521 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1624

Sprekers : de heer W. Demuyt, verslaggever, de heren E. Van Vaerenbergh, L. Peeters, M. Vanhoutte, J. Van Hauthem, H. Suykerbuyk

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1626

Hoofdelijke stemming, blz. 1627

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1628

Voorstel van resolutie van de heer J. Van Hauthem betreffende de Dodengang te Diksmuide en de houding van de federale Minister van Financiën ter zake

— 539 (1993-1994) — Nr. 1

Bespreking, blz. 1629

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Arts, P. Van Grembergen, H. Coveliers, E. Van Rompuy, L. Hancké

Hoofdelijke stemming, blz. 1631

Sprekers : de heren L. Hancké, J. Geysels, E. Beysen

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de nieuwe bestemming die men wil geven aan de militaire gebieden in het **gewestplan Brugge-Oostkust**, blz. 1633

Actuele vraag van de heer M. Van der Poorten tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de schorsing van door de gemeentebesturen aan het gemeentepersoneel toegekende toelagen, blz. 1633

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het storten zonder vergunning van baggerspecie door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op een terrein te Evergem

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het dumpen van vervuild baggerslib uit de Gentse binnenwateren in Evergem door de administratie Waterinfrastructuur van het departement Openbare Werken

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de geloofwaardigheid van het Vlaamse milieubeleid na het incident met het storten van restslib te Evergem, blz. 1634

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het risico van verdwijning van de veerdiensten Terdonk-Langerbrugge op het kanaal Gent-Terneuzen, blz. 1637

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de recente op-

merkingen van het Rekenhof over de Vlaamse vervoermaatschappij De Lijn, blz. 1638

Actuele vraag van de heer D. Van der Maelen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Balkanactie in het licht van recente persberichten, blz. 1640

Actuele vraag van de heer P. Dewael tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de controversen rond de Raad voor Cultuur, blz. 1641

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het BRTN-radiobericht van 3 mei jongstleden omtrent de Raad voor Cultuur, blz. 1641

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het feit dat een kandidate voor de aanstaande Europese verkiezingen nog steeds als officiële regeringsgenodigde de scholen mag toespreken, blz. 1642

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie, blz. 1643

Sprekers : de heer J. Tavernier, minister-president L. Van den Brande
Met redenen omklede motie, blz. 1646

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1646

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1647

Nr. 42   **Donderdag 19 mei 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1675

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1675

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1675

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1676

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1676

Verslagen

Indiening, blz. 1676

Jaarverslag

Indiening, blz. 1677

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1677

Ministerieel besluit

Indiening en verwijzing, blz. 1677

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1677

Brieven van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1677

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 1677

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1678

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1678

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1678

Samenstelling van een commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 1678

Werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen van de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen van de repressie- en epuratiwetgeving

Samenstelling, blz. 1678

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1678

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972

— 455 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1679

Sprekers : de heer A. Arts, verslaggever, de heren J. Ulburgs, P. Van Grembergen, minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1683

Ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuur aan die vereniging

— 478 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1684

Sprekers : de heer P. Hostekint, verslaggever, de heren J. Demeulenaere,

M. Van Peel, L. Dierickx, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1689

Ontwerp van decreet tot regeling van de overdracht van roerende goederen en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie

— 491 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1690

Sprekers : de heer L. Martens, verslaggever, E. Van Rompuy, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1692

Voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen

— 427 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1693

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, verslaggever, de heren L. Pierco, P. Van Grembergen, A. De Boeck, J. Van Hauthem, E. Van Rompuy, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1699

Beleidsbrief Kankerpreventie in Vlaanderen — 1994, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

— 517 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Debat, blz. 1699

Sprekers : mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heren G. Anthuenis, L. Goutry, M. Maertens, E. Van Vaerenbergh, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1705

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1707

Nr. 43   Donderdag 19 mei 1994 **Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 1719

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het uitblijven van maatregelen voor de afsluiting en sanering van het Broek te Willebroek na een alarmerend onderzoeksrapport van IREA, blz. 1720

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering nadat de minister-president van de Franse gemeenschapsregering zich recentelijk uitsprak tegen elke vorm van amnestie, blz. 1721

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de oprichting van een Instituut voor Biotechnologie, blz. 1722

Actuele vraag van de heer J. Gabriëls tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de goedkeuring van de programmadocumenten voor de 5b-gebieden Meetjesland en de Westhoek-Middenkust, blz. 1723

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoering van de CAO van september 1993 voor het opvoedend personeel, blz. 1723

Actuele vraag van de heer W. Verrecken tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de mogelijkheid voor chauffeurs van De Lijn om tijdens de uitoefening van hun beroep een propagandabadge tegen racisme opgespeld te krijgen, blz. 1725

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer F. Dielens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de financiering van service-flats voor bejaarden, blz. 1725

Sprekers : de heren F. Dielens, A. Denys, M. Maertens, E. Van Vaerenbergh, B. Vandendriessche, minister W. Demeester-De Meyer

Interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het contract tussen VTM en de Belgische voetbalbond en de rol van de BRTN-leiding hieromtrent

Interpellatie van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de actuele toestand in het medialandschap na de ondertekening van het voetbalcontract afgesloten tussen VTM en de Belgische voetbalbond

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het zogenaamde voetbalcontract en de weerslag ervan op het medialandschap

Actuele interpellatie van de heer D. Van Mechelen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verklaringen van de minister naar aanleiding van het contract afgesloten tussen VTM en de Koninklijke voetbalbond

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de gevolgen van het voetbalcontract voor het Vlaamse medialandschap en inzonderheid voor de BRTN, blz. 1734

Sprekers : de heren F. Van den Eynde, H. Olaerts, L. Hancké, A. Denys, D. Van Mechelen, H. Van Dienderen, E. Van Rompuy, P. Dewael, minister H. Weckx

Met redenen omklede moties, blz. 1755

Voorstel van resolutie van de heer H. Van Dienderen c.s. betreffende het stimuleren van het overheids personeel in ruime zin om meer gebruik te maken van de fiets voor het woon-werkverkeer – 545 (1993-1994) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1755

Sprekers : de heren J. Geysels, J. Ansoms, H. Van Dienderen A. Denys

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972

– 455 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1755

Sprekers : de heer J. Ulburghs en minister J. Sauwens

Ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuur aan die vereniging

– 478 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1757

Spreker : de heer L. Dierickx

Ontwerp van decreet tot regeling van de overdracht van roerende goederen en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie

– 491 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1758

Voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen

– 427 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1759

Sprekers : de heren L. Pierco, E. Van Rompuy, H. Coveliers, J. Gabriëls, P. Van Grembergen, J. Geysels, J. Van Hauthem, L. Hancké, H. Schiltz, F. Vermeiren, H. De Croo

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 3 mei 1994 door de heer H. Van Dienderen in commissie gehouden interpellatie

tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitvoering van de afspraken inzake HST en het binnenlands spoorverkeer door de NMBS

– 536 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1762

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, H. De Croo, L. Van Nieuwenhuysen, J. Ansoms, L. Hancké, H. Coveliers

Met redenen omklede motie van de heer J. Tavernier tot besluit van de op 5 mei 1994 door de heer J. Tavernier gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie

Hoofdelijke stemming, blz. 1765

Spreker : de heer J. Tavernier, mevrouw J. Leduc, de heer H. Candries, minister-president L. Van den Brande

Regering van de werkzaamheden, blz. 1767

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns

— *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om
9.31 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

G. Cardoen, R. Vanlerberghe : ge-
zondheidsredenen ;

L. Appeltans, E. Beysen, M. Cor-
deel, J. De Mol, W. Demuyt, J. De
Seranno, M. Didden, J. Lenssens,
A. Schellens, F. Swaelen, J. Valke-
niers, H. Van Dienderen, R. Van
Hooland, I. Verleyen, G. Versnick,
J. Weys : buitenslands ;

P. Berben, P. Chevalier, W. Claes,
S. Creyf, A.-M. Neyts-Uyttebroeck,
A. Verlinden, W. Verreycken :
ambtsverplichtingen ;

L. Vanvelthoven, R. Wierinckx : fa-
milieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwer-
pen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet betreffende
de hogescholen in de Vlaamse
Gemeenschap
— 546 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Onderwijs, Vorming en
Wetenschapsbeleid.
- Ontwerp van decreet houdende
bepalingen tot begeleiding van
de aanpassing van de begroting
1994
— 549 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de verschillende
ter zake bevoegde commissies.

VOORSTELLEN VAN DE- CREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voor-
stellen van decreet werden inge-
diend :

- Voorstel van decreet van de heer
L. Barbé houdende regeling van
de bodemsanering
— 537 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Leefmilieu en Natuurbe-
houd.
- Voorstel van decreet van de heer

L. Barbé houdende wijziging van
de wet van 26 maart 1971 op de
bescherming van de oppervlakte-
wateren tegen verontreiniging
— 538 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Leefmilieu en Natuurbe-
houd.

- Voorstel van bijzonder decreet
van mevrouw A. Leysen en de
heren R. Swinnen, L. Appeltans
en J. Tavernier houdende wijzi-
ging van het bijzonder decreet
van 19 december 1988 betreffen-
de de Autonome Raad voor het
Gemeenschapsonderwijs
— 541 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Onderwijs, Vorming en
Wetenschapsbeleid.
- Voorstel van decreet van de heer
D. Ramoudt c.s. houdende wijzi-
ging van de wet van 12 juli 1973
op het natuurbehoud
— 543 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Leefmilieu en Natuurbe-
houd.
- Voorstel van decreet van de heer
M. Maertens houdende de aan-
stelling van een Hoge Commissa-
ris voor de Rechten van het Kind
in de Vlaamse Gemeenschap
— 544 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie
voor Welzijn en Gezondheid.
- Voorstel van decreet van de heer
P. Breyne c.s. houdende wijzi-
ging van artikel 79 van de wet

Voorzitter

- van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 547 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Voorstel van decreet van de heer P. Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 548 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Voorstel van decreet van de heer F. Dewinter houdende opheffing van het decreet van 27 juni 1985 houdende erkenning en subsidiëring van de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra en van het decreet van 27 juni 1985 houdende de subsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in politieke vormingsinstellingen
— 550 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Cultuur.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van mevrouw V. Dua, mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, mevrouw L. Maximus en mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke betreffende de problematiek van de kinderopvang
— 542 (1993-1994) — Nr. 1.

Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

- Voorstel van resolutie van de heer H. Van Dienderen c.s. betreffende het stimuleren van het overheidsperoneel in ruime zin om meer gebruik te maken van de fiets voor het woonwerkverkeer
— 545 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Openbare Werken en Vervoer.

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
— 21 (1993-1994) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer A. Arts namens de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende -goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972
— 455 (1993-1994) — Nr. 2.

- door mevrouw L. Maximus namens de commissie voor Welzijn en Gezondheid over de beleidsbrief Kankerpreventie in Vlaanderen-1994, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
— 517 (1993-1994) — Nr. 2.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuren aan die vereniging
— 478 (1993-1994) — Nr. 2.
- door de heer L. Martens namens de commissie voor Cultuur over het ontwerp van decreet tot regeling van de overdracht van roerende en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie
— 491 (1993-1994) — Nr. 4.
- door de heer E. Van Vaerenbergh namens de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken over het voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen
— 427 (1993-1994) — Nr. 3.
- door de heer I. Verleyen namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over de beleidsbrief Leefbaar wonen in Vlaanderen, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaam-

Voorzitter

se minister van Leefmilieu en Huisvesting
- 479 (1993-1994) - Nr. 2.

JAARVERSLAG

Indiening

De voorzitter : Het volgende jaarverslag ligt ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Jaarverslag 1993 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport.

BESLUITEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende besluiten van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Besluit van 2 maart 1994 van de Vlaamse regering tot overdracht voor de periode van 1 oktober 1991 tot 31 december 1991 van een saldo en voor de periode van 1 juli 1992 tot 30 september 1992 van een voorschot die verschuldigd zijn in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van 2 maart 1994 van de Vlaamse regering tot overdracht voor de periode van 1 oktober 1993 tot 31 december 1993 van een voorschot dat verschuldigd is in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevoor-

ring van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest.

Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Besluit van 2 maart 1994 van de Vlaamse regering tot overdracht voor de periode van 1 juli 1993 tot 30 september 1993 van een voorschot- dat verschuldigd is in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

MINISTERIEEL BESLUIT

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende ministerieel besluit werd ingediend :

- Ministerieel besluit van 4 mei 1994 houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.60, basisallocatie 00.10. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn (VVM). Controle over de periode van 1 januari 1991 tot 31 december 1993. Verwezen naar de commissie

voor Openbare Werken en Vervoer.

BRIEVEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende brieven van het Rekenhof werden ingediend :

- Brief van 3 mei 1994 van het Rekenhof betreffende het besluit van de Vlaamse regering houdende gedeeltelijke verdeling van het naar het begrotingsjaar 1994 overgedragen provisioneel krediet van organisatieafdeling 24, programma 70, basisallocatie 01.01. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Brief van 3 mei 1994 van het Rekenhof betreffende het ministerieel besluit van 19 april 1994 betreffende herverdeling van basisallocaties in programma 04.10 van de begroting 1994. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De voorzitter : De volgende adviezen van de Vlaamse Mediaraad werden ingediend :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad over het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenning van zendvergunningen aan erkende lokale radio's.
  - Advies nr. 94/01.
- Advies van de Vlaamse Media-

Voorzitter

raad over aanvragen om erkenning van de niet-openbare regionale televisieverenigingen TV-Mechelen en Regionale Televisie Vlaams Brabant Halle-Vilvoorde.

– Advies nr. 94/02.

Deze adviezen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

– Arrest nr. 37/94 van 10 mei 1994 (rolnummers 585, 588, 590 en 591) ;

– Arrest nr. 38/94 van 10 mei 1994 (rolnummer 600).

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof betreffende een prejudiciële vraag ligt ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

– Rolnummer 695.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 76)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

– de heren G. Anthuenis, L. Barbé, E. Beysen, H. Candries, J. Caubergs, F. De Man, J. Devolder, mevrouw V. Dua, de heren L. Hancké, M. Maertens, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren H. Olaerts, M. Olivier, D. Ramoudt, L. Standaert, H. Suykerbuyk, J. Vande Lanotte, F. Van den Eynde, J. Vandeurzen, H. Van Dienderen, P. Van Grembergen, G. Vanleenhove, D. Van Mechelen, L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenbergh, mevrouw M. Vogels en de heer R. Wierinckx.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de VLD-fractie is in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid de heer Taelman als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Denys.

WERKGROEP BELAST MET HET OPMAKEN VAN EEN INVENTARIS VAN DE SOCIALE EN MENSELIJKE GEVOLGEN VOOR DE SLACHTOFFERS VAN DE OORLOG, MET NAME OOK VAN DE SPAANSE BURGROORLOG EN VOOR DE GETROFFENEN VAN DE REPRESSIE- EN EPURATIEWETGEVING

Samenstelling

De voorzitter : Dames en heren, op

30 maart 1994 besliste het Bureau tot de wederoprichting van een werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en de repressie- en epuratielawgeving, met het oog op een actualisatie van het rapport Temmerman-Bourgeois van 1984 ter zake.

De samenstelling is als volgt :

CVP : vaste leden : A. Arts, J. De Seranno, H. Suykerbuyk, J. Vandeurzen, J. Weyts ; plaatsvervangende leden : J. De Meyer, J. Lenssens, T. Merckx-Van Goey, G. Vanleenhove, T. Van Parys ;

SP : vaste leden : E. Baldewijns, L. Hancké, G. Moens, J. Timmermans ; plaatsvervangende leden : J. De Mol, F. Dielens, L. Peeters, I. Verleyen ;

VLD : vaste leden : H. Coveliers, M. Van houtte, M. Verwilghen ; plaatsvervangende leden : J. Gabriels, J. Pede, R. Wierinckx ; VB : vast lid : R. Van Walleghem ; plaatsvervangend lid : R. Raes ;

VU : vast lid : H. Schiltz ; plaatsvervangend lid : V. Anciaux ;

Agalev : vast lid : J. Geysels ; plaatsvervangend lid : J. Ulburghs.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord in verband met een voorstel tot spoedbehandeling.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling van het stuk 545, een voorstel van resolutie, ingediend door de heren Van Dienderen, Ansoms, De Mol, Caudron en Coveliers, met be-

Geysels

trekking tot het stimuleren van het gebruik van de fiets voor het woonwerkverkeer naar aanleiding van de week van de fiets.

De voorzitter : Mijnheer Geysels, wij zullen ons over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken bij de aanvang van de stemmingen.

**ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972
- 455 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Arts, verslaggever heeft het woord.

De heer A. Arts, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aangezien de Vlaamse Raad voor de eerste maal wordt uitgenodigd om haar verdragsbevoegdheid waar te maken, is er een overgrote belangstelling voor dit debat, maar ik zie niet veel collega's. Voor mij is het dan ook een eer om als eerste verslaggever inzake deze materie verslag uit te brengen. Het verheugt mij dat de minister vanuit zijn specifieke bevoegdheid de promotor is van dit initiatief om de Raad uit te nodigen bij decreet deze verdragsbepalingen goed te keuren.

Uit de besprekingen in de commissie is gebleken dat het gaat om een Unesco-conventie die door België weliswaar werd ondertekend, maar die nooit werd bekrachtigd. De bevoegdheid tot bekrachtiging is in Vlaanderen overgedragen aan de Vlaamse Raad. Na de goedkeuring van het voorliggend ontwerp zal de uitwerking ervan ongetwijfeld nog afhankelijk zijn van een Belgisch samenwerkingsakkoord, vermits België de verdragssluitende partij was en omdat deze conventie er een is tussen staten. In de internationale gemeenschap, dus ook bij het sluiten van een verdrag met een wereldorganisatie zoals Unesco, wordt Vlaanderen vooralsnog niet als een staat beschouwd.

De eerste opdracht die de Vlaamse regering na de goedkeuring van dit decreet moet uitvoeren is het tot stand brengen van een samenwerkingsakkoord om dit verdrag in praktijk te brengen. We weten dat het gaat om een verdrag tot bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed.

In de commissie formuleerde collega Ulburghs enkele streekgebonden voorstellen tot bescherming, maar op wereldniveau moeten wij uiteraard nagaan waarop Vlaanderen aanspraak kan maken.

Ondertussen hebben de Vlamingen ook op internationaal niveau niet stilgezeten. Zij werkten reeds in 1975 mee aan Icomos, de International Council on Monuments and Sites. Tachtig nationale comités maken deel uit van Icomos en de organisatie werkt ook in ons land. Uit de statuten van deze internationale niet-gouvernementele organisatie citeer ik een van hun doelstellingen : "Assurer auprès de l'Unesco son rôle de conseiller technique, notamment dans le cadre de l'élaboration de la Liste du Patrimoine Mondiale et du suivi des biens inscrits sur cette liste". Het gaat dus wel degelijk om een functie die Icomos op internatio-

naal vlak vervult met betrekking tot het verdrag dat vandaag de goedkeuring van Vlaanderen zal krijgen. In een tekst van Icomos lees ik : "Etudier les dossiers de proposition d'inscription de biens culturels sur la Liste du Patrimoine Mondial pour présenter des recommandations au Comité du Patrimoine Mondiale et élaborer des directives aux Etats Parties à la Convention grâce à la réflexion menée par des groupes d'experts". Er wordt dus wel degelijk een samenwerking tussen vrije organisaties beoogd, in Vlaanderen door Icomos-Vlaanderen. Hier wringt het schoentje echter een beetje. Icomos-Vlaanderen heeft een negentigtal werkende en betalende leden. Icomos-Wallonië is financieel minder sterk. Mijnheer de minister, als u namens de Vlaamse regering in deze materie nog stappen moet zetten naar de federale regering en Wallonië toe om dit verdrag te laten uitvoeren, dan vraag ik u er voor te zorgen dat de vrije organisaties die het voorbereidende werk moeten doen hun volle ontplooiing krijgen vanuit Icomos-Vlaanderen. Naar mijn mening moet de Belgische tussenkomst in deze zaak tot nul worden herleid. Wij zijn immers voor honderd procent bevoegd in deze materie. De steunverlening aan de vrije organisatie zou dan ook honderd procent moeten bedragen. Wellicht is het aangewezen dat u even contact opneemt met de huidige voorzitter van Icomos-België. Dit is een Vlaming die zich ook wil waarmaken in een zich Vlaamsgezind noemde partij. Als Belgisch voorzitter trekt hij momenteel echter de Franstalige Belgische kaart en schijnt hij Icomos-Vlaanderen niet te goed te weten liggen.

Mijnheer de minister, er is bijgevolg een bijzondere opdracht voor u weggelegd. Bovendien verheugt het mij – en daarop werd in de commissie te weinig gewezen – dat u, in uw hoedanigheid, vraagt om een internationaal verdrag goed te keuren.

Minister Johan Sauwens (VU), in gesprek met CVP-Raadslid Jos Dupré (rechts), legde de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld ter goedkeuring aan de Raad voor

Het gaat hier niet om Vlaamse buitenlandse politiek, maar om een politieke daad, specifiek omwille van de Vlaamse bevoegdheid, ten opzichte van het buitenland. Het is de eerste keer dat een internationaal verdrag aan de Vlaamse Raad wordt voorgelegd en het is dan ook erg belangrijk dat precies u, ingevolge uw bevoegdheid, dit ontwerp voorstelt en verdedigt, in plaats van – bijvoorbeeld – de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken. Hopelijk zullen de Vlaamse bevoegdheden in de toekomst verder ten volle worden opgenomen, zowel in België als elders in de wereld.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, op dit debat heb ik lang gewacht, maar ik vrees dat het wat laat wordt gevoerd.

In dit land wordt veel verloederd,

maar de Unesco-conventie kan de Belgische bewustwording met betrekking tot onze prachtige monumenten en landschappen versterken. Tot op heden was dat jammer genoeg niet het geval. België is immers het enige Europese land dat de overeenkomst van de Unesco, ondanks herhaalde aansporingen, niet bekrachtigde.

Deze overeenkomst, die op 16 november 1972 door de algemene vergadering van de Unesco werd goedgekeurd ter bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, trad in werking in 1975, ter gelegenheid van het Europese Monumentenjaar. Inmiddels werd deze overeenkomst reeds geratificeerd door 107 lidstaten. Hierbij behoren alle Europese landen, behalve België.

De ons omringende landen hebben reeds tal van monumenten en sites laten erkennen en terecht gaan zij er

pratt op. Het is voldoende er de culturele reisgidsen van die landen op na te houden om te merken wat zij hebben ondernomen ter bescherming van hun cultureel erfgoed. Diegenen die deze landen bezoeken staan onder de indruk van al de bezienswaardigheden waarbij telkens staat vermeld : beschermd en erkend door de Unesco.

België doet dit niet en dat is bijzonder jammer. Waarom zijn wij zo cultuurbarbaars ? Gedurende twintig jaar al laat België, ingevolge een onverklaarbare, maar schuldige nalatigheid, geen enkel monument noch landschap internationaal erkennen.

Mijnheer de minister, wellicht voelt u aan dat ik erg emotioneel betrokken ben bij deze materie. Eigenlijk ben ik "cultuurwoedend" !

Men heeft de mond vol over Vlaanderen ; Vlaanderen, mijn mooi land.. Vlaanderen ik heb u lief.. Maar men laat Vlaanderen verloederen ! En wij slagen er niet in één enkel monument van dat mooie Vlaanderen internationaal te laten erkennen. Mede door deze nalatigheid ging een belangrijk deel van ons uniek cultureel patrimonium voorgoed verloren. Heeft België en a fortiori Vlaanderen dan werkelijk geen belangstelling voor zijn cultuur of heeft ons land niets te bieden ? Paradoxaal genoeg bezit het kleine Vlaanderen de grootste concentratie kunstwerken ter wereld. Het hoeft geen betoog dat België, gestuurd door de dynamiek van zijn bewoners en bevrucht door zijn gastvrijheid en internationale openheid, stromingen en invloeden, samen met de Italiaanse vorstendommen een culturele koploper was van de 13de tot de 16de eeuw.

Sinds mijn jeugd ben ik geboeid door de cultuurmonumenten en landschappen over heel de wereld. Ik neem er de tijd voor, soms zelfs 's nachts om ter plaatse het verleden in te ademen. Wanneer ik dan terug kom in België bekruipt mij het gevoel van verbijstering en walging.

Ulburghs

Sinds ik lid ben van de Senaat en de Vlaamse Raad heb ik verschillende bevoegde ministers geïnterpelleerd. Minister Sauwens, federaal minister Claes, minister-president Van den Brande. Ik heb al de parlementsleden aangeschreven en 150 positieve antwoorden gekregen van uit de drie gewesten. Evenveel uit Wallonië als uit Brussel en Vlaanderen, gespreid over alle partijen. Niemand begrijpt waarom er in deze zaak geen schot komt. Ik kreeg ook antwoorden van de toenmalige drie minister-presidenten, de heren Spitaels, Piqué en Van den Brande. Alle drie zeiden zij dat ze bereid waren er aan te werken maar dat de andere niet over de brug komen. Vlaanderen steekt een beschuldigende vinger uit naar Wallonië, Wallonië naar Vlaanderen en beide vooral naar Brussel. Vorig jaar beloofden zowel de drie minister-presidenten als de minister van Buitenlandse zaken mij ten stelligste dat ze samen zouden komen om tot een akkoord te geraken. Het is voldoende dat een van de vier het initiatief neemt om de anderen samen te roepen. Tot nu toe is dat ondanks beloften niet gebeurd. Ik kan ze toch niet bij de hand nemen en naar de onderhandelingstafel leiden. Dat zou beschamend zijn.

Mijnheer de voorzitter, u begrijpt dat ik gelukkig ben met het ontwerp van decreet dat straks hopelijk zal worden goedgekeurd. Ik ben u dankbaar voor uw gedrevenheid in verband met de monumentenzorg en landschapsbescherming. Het is positief dat er al heel wat landschappen en monumenten werden beschermd.

Wat zijn nu juist de bevoegdheden ter zake van de gewesten als aanvulling van het Belgisch niveau? Cultuur, monumenten en landschapszorg zijn gewestelijke bevoegdheden terwijl de ondertekening van verdragen, zoals collega Arts duidelijk heeft gezegd, nog altijd een federale aangelegenheid is. Internationale verdragen dienen door staten te worden ondertekend. Pas na de grond-

wetsherziening van vorig jaar werd er aan de gewesten de bevoegdheid gegeven om verdragen te sluiten en kunnen de gewestraden hun instemming met een overeenkomst betuigen. Volgens de bevoegde minister zijn gelijklopende instemmingsprocedures aan de gang in de Waalse Gewestraad en in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Mijnheer de minister, is dat juist? **(Instemmend gebaar bij de minister)**

U hebt het bevestigd in de commissie. Het staat in het rapport. Volgens de informatie die ik heb, is dit niet waar. Het zijn vrome wensen die voor werkelijkheid worden genomen. Graag kreeg ik het rapport van deze debatten en procedures. Zolang de drie gewestelijke bekrachtigingsprocedures, die in casu de Belgische ratificatie onderbouwen, niet rond zijn, dient de Vlaamse Raad zich overeenkomstig artikel 18 van het Verdrag van Wenen inzake het Verdragsrecht, na zijn instemming afzijdig te houden. Dit betekent dat de Raad in casu geen enkele verdragsrechtelijke daad kan stellen. Mijnheer de minister, ik blijf uw doortastendheid bewonderen. Mag ik u vragen dat u inzake de Unesco-betrachtingen, andere stappen onderneemt, meer gericht op concrete afspraken. In ons land is het al moeilijk om te praten met de gemeenschappen, zeker wat deze materie betreft. Naar ik vernomen heb zijn de instemmingsprocedures niet gelijklopend aan de gang noch in de Waalse Gewestraad noch in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Voor zover ik weet is er ook geen samenkost georganiseerd met de gewestelijke bevoegde ministers en met federaal minister Willy Claes. Of vergis ik me? Indien ik me niet vergis, dan hebben we in dit geval de kar voor het paard gespannen. Moeten we dan wachten tot de complete onafhankelijkheid van Vlaanderen? Dit is niet wenselijk. Ik wil tot een afdoend resultaat komen. Ik betwijfel dat men daartoe al voldoende middelen heeft aangeboden.

Mijnheer de minister, mag ik u vra-

gen, in geval van ratificatie van de Conventie van de Unesco, welke momumenten en landschappen u op uw verlanglijst hebt staan, Dat is ook voor de minister van Cultuur belangrijk. Ik stel voor de kathedraal van Antwerpen met de stadssite aan de stroom op de lijst op te nemen. Niet alleen Antwerpen is het uithangbord van Vlaanderen en de poort naar de wereld. Er zijn nog andere momumenten en sites. Wij mogen een lijst voorleggen. De ons omringende landen hebben een 20 tot 30-tal momumenten voorgesteld die werden erkend. De ganse stad Brugge, de binnenstad van Gent, delen van Mechelen, Diest en Lier moeten op de lijst worden opgenomen. Er zijn spijtig genoeg zoveel Vlaamse steden dat men ze niet allemaal tegelijk kan klasseren.

Uiteraard kan ik Limburg niet vergeten, vooral niet de Gallo-Romeinse stad Tongeren. Het uniek industrieel Limburgs archeologisch landschap van de Limburgse mijnstreek in het prachtig decor van de hoge Kempen en het Maasland wens ik eveneens op het lijstje.

Ik ben blij, mijnheer de minister, dat u maatregelen hebt genomen. De heer Ghyselincx vroeg zich af welke gebouwen eventueel in aanmerking konden komen voor bescherming, indien hij zijn gang had mogen gaan had hij alles afgebouwd.

Men moet echter waakzaam blijven. Wat nog rest moet behouden blijven. Met enige creativiteit kan men nochtans zoals bijvoorbeeld in Engeland en in Pas de Calais nieuwe bestemmingen vinden.

Bovendien zal de bescherming van dit unieke landschap en de passieve recreatie daaraan verbonden veel meer tewerkstelling creëren dan het Fenix-gedrocht.

Mijnheer de minister, tot slot wens ik u veel succes in de culturele opbouw van Vlaanderen. Er is evenwel haast bij, want er rest ons in het beste geval nog een jaar. Ik vrees im-

Ulburghs

mers dat wij na de parlementsverkiezingen van vooraf aan zullen moeten beginnen.

Indien er op het einde van het jaar geen vaart komt in de moeizame onderhandelingen tussen de drie gewesten, dan zal ik opnieuw interpellieren in de Vlaamse Raad en in de Senaat.

Een gemeenschap die zijn culturele geschiedenis eerbiedigt, is een gemeenschap met een ziel. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik sluit mij volkomen aan bij de manier waarop de heer Ulburghs zijn bezorgdheid heeft uitgedrukt over ons patrimonium. Ik maak alleen wat voorbehoud omtrent de status quaestionis waar hij heeft naar verwezen.

In het verleden hebben wij veel te veel verloren laten gaan. Denken wij maar aan Brussel, de purperen heide en de Kempen, het Pajottenland. Om nog een landschap te vinden zoals Breugel het schilderde, moeten wij ver gaan zoeken. In het verleden zijn wij destructief tewerk gegaan. Het beleid heeft onvoldoende aandacht besteed aan het patrimonium. Maar goed, wij zitten nu eenmaal met die erfenis.

Positief is alleszins dat dit ontwerp van decreet er nu is. Nu kunnen wij eindelijk iets gaan doen voor het patrimonium.

Heel het debat rond de Groene Hoofdstructuur draait in feite rond de vraag wat als ons erfgoed moet worden vastgelegd. Ik vrees een beetje dat dit decreet zal uitdraaien op het opstellen van een Bokrijk-catalogus waarbij wij links en rechts wat gaan beschermen, bijvoorbeeld tien straten in Diest en twintig straten in de Kuip van Gent. Het mag

geen lijst worden van curiosia. Het beschermingsbeleid zal Vlaanderen als een geheel moeten zien. Sites moeten in hun geheel worden beschermd. De Kuip van Gent kan niet worden afgezonderd van de rest van de stad. Gent vormt een geheel waarin wij zowel sporen terug vinden van de middeleeuwen, van de barok als van de classicistische stijl maar ook van de arbeiderswijken die typerend zijn voor een periode uit onze geschiedenis. **(Onverstaanbare onderbreking door de heer W. Seeuws)**

De voorzitter : Mijnheer Seeuws, wie de spreker wenst te onderbreken, moet het woord vragen, zoniet staat de opmerking niet in het verslag en dan heeft ze ook niet veel zin. De heer P. Van Grembergen : Ik vind het goed dat de sloppenstraten van onze steden gerenoveerd worden, want ze behoren ook tot ons erfgoed evengoed als het industrieel patrimonium.

Wij vinden het belangrijk dat dit ontwerp eindelijk zal worden goedgekeurd. Er zullen wel omwille van een efficiënte aanpak afspraken moeten worden gemaakt met de drie andere gebieden van het land : Brussel, Wallonië en het Duitstalige gebied. Daarbij mag geen tijd verloren gaan.

Wij dringen er ook op aan dat het beleid ter bescherming van ons patrimonium Vlaanderen als een geheel zou zien, niet als een verzameling van particulariteiten.

De discussie over de sites die wij als werelderfgoed beschouwen, zal niet eenvoudig zijn, maar ze moet gevoerd worden en er moeten beslissingen worden genomen. Wij moeten uitmaken wat we belangrijk achten en als dusdanig aan de wereld als werelderfgoed willen tonen. Wij hebben in Vlaanderen geen sites die met de piramides en het Parthenon kunnen concurreren. In het kader van de discussie over de Groene Hoofdstructuur en Monumentenzorg zullen we een paar gehelen

moeten aanwijzen die we als werelderfgoed beschouwen waarvoor we dan wel de nodige financiële middelen zullen moeten uittrekken om ze te kunnen beschermen.

Mijnheer de minister, proficiat dat het eindelijk zo ver is en laten we er nu werk van maken. **(Applaus)**

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de meeste elementen van het debat zijn reeds aan bod gekomen tijdens de bespreking in de commissievergaderingen. Ik dank de heer Arts voor het verslag en de sprekers voor de positieve toon waarop zij dit dossier behandeld hebben.

Dit ontwerp van decreet handelt over twee elementen, enerzijds de zorg voor ons monumentaal en landschappelijk patrimonium en anderzijds de mogelijkheid om als Vlaamse regering voor het eerst gebruik te maken van de verdragsbevoegdheid in gewestmateries.

Collega Ulburghs, het is niet correct dat wij ons erfgoed hebben laten verkommen omdat België de Unesco-conventie niet geratificeerd heeft. Het is wel juist dat wij in de jaren zeventig en tachtig een achterstand opgelopen hebben waardoor initiatieven van onder meer mevrouw De Backer niet verder uitgebouwd werden. De ratificatie van de Unesco-conventie zou geen geldstroom van honderden miljoenen franken naar onze Vlaamse regio hebben doen ontstaan.

De Unesco-conventie bepaalt dat het werelderfgoed een internationale belangstelling krijgt, streeft naar een eenvormige begripsomschrijving en werkt aan een vorm van internationale solidariteit waardoor rijkere regio's de armere niet alleen helpen met het instandhouden van hun patrimonium maar ook tussenkomen

Sauwens

als wereldmonumenten dreigen verloren te gaan door oorlogen of natuurrampen. Na de bekrachting van de conventie door de Vlaamse Raad is het niet zeker dat wij hieruit financieel voordeel kunnen halen. De goedkeuring van de Unesco-conventie biedt wel garanties inzake de opname en de internationale erkenning als werelderfgoed van belangrijke Vlaamse kunstschaten en monumenten.

De inspanningen van de Vlaamse regering, mede dankzij de financiële middelen die door deze Raad ter beschikking gesteld werden, hebben tot doel het monumentenbeleid verder te zetten inzake bescherming en restauratie. De Vlaamse regering zal daartoe een aantal ontwerpen van decreten aan deze Raad voorleggen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het is belangrijk dat Vlaanderen, na de goedkeuring van de Sint-Michielsakkoorden eigenhandig kan optreden. Het Vlaamse Gewest heeft niet langer de goedkeuring van de federale minister van Buitenlandse Zaken noch de consensuskrachten van het "Brabantse trekpaard" nodig om te zorgen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Wallonië dezelfde bekrachtigingsprocedure zouden doorvoeren. Het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest hebben reeds initiatieven genomen om, op hun beurt, de Unesco-conventie goed te keuren.

De bekrachting van de Unesco-conventie door de Vlaamse Raad heeft bindende kracht voor Vlaanderen. Mijn administratie zal een voorstel van lijst opstellen met Vlaamse monumenten en landschappen die aanspraak kunnen maken op de wereldlijst. Ik beklemtoon dat Vlaanderen op basis van artikel 92 van de bijzondere wet, wel een samenwerkingsakkoord moet ondertekenen.

Dit samenwerkingsakkoord moet niet alleen de vertegenwoordiging van België als federale staat in de

commissie voor het Werelderfgoed regelen, maar ook meer algemeen die van de gewesten, de gemeenschappen en België als geheel in de internationale organisaties. Tijdens de interministeriële conferentie voor Buitenlandse Betrekkingen van 31 mei 1994 zal dit punt worden aangesneden. Zodra dan het samenwerkingsakkoord is bekrachtigd door Brussel en Wallonië, kunnen we in augustus en september de vertegenwoordiging van Vlaanderen in de commissie voor het Werelderfgoed verzekeren.

Wat de andere elementen betreft, hebben we die goedkeuring niet nodig, want het Sint-Michielsakkoord laat ons sinds vorig jaar toe rechtstreeks van onze verdragsbevoegdheid gebruik te maken. Daarom ook bleef deze materie enige tijd onaangeroerd. We kunnen de nieuwe mogelijkheid nu pas optimaal benutten en we proberen de behandeling dan ook zo snel mogelijk af te ronden. Vorig jaar werd de materie in regeringskringen besproken en aan de Raad van State voorgelegd. In januari werd het ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad ingediend en de stemming zal nog vóór het parlementair reces kunnen plaatsvinden.

Mijnheer Aerts, meer concreet zullen de niet-gouvernementele organisaties zoals Icomos – die trouwens door Unesco worden erkend zich moeten aanpassen. Dat betekent dat onze gesprekspartner in dit dossier duidelijk Icomos-Vlaanderen zal zijn. U lijkt over inside-informatie te beschikken omtrent een aantal zaken binnen Icomos-België, een organisatie zonder echt officieel statuut, maar de meest logische werkwijze is dat we in samenwerking met andere organisaties rechtstreeks de stap naar het buitenland zetten.

Ik wil nog de heren Van Grembergen en Ulburghs danken voor hun suggesties met betrekking tot de lijst. Zelf wil ik momenteel geen voorbeelden aanhalen, behalve eenje : naast Antwerpen, komt de binnenstad-Brugge vanzelfsprekend

ook in aanmerking voor opname. Ik zal mijn administratie vragen onmiddellijk na de goedkeuring de nodige voorstellen te doen, zodat we in de loop van dit jaar daarover van gedachten kunnen wisselen binnen de bevoegde commissie van de Vlaamse Raad.

De voorzitter : Wenst iemand daar nog iets aan toe te voegen ? **(Nee)**

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Zoals vermeld in het verslag herinner ik er u aan dat de tekst van dit artikel, ten gevolge van de nieuwe grondwettelijke bepalingen, luidt als volgt : Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

De Overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt te Parijs op 16 november 1972, zal volkomen uitwerking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

- **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 17 uur de hoofdelijke

Voorzitter

stemming over het gehele ontwerp van decreet houden

ONTWERP VAN DECREET betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuren aan die vereniging – 478 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuren aan die vereniging.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Hostekint, verslaggever, heeft het woord.

De heer P. Hostekint, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de commissie voor Cultuur heeft het onderhavig ontwerp van decreet besproken tijdens de vergadering van 5 mei jongstleden.

Het ontwerp stelt een tweeledig doel voorop : enerzijds voorziet het in een erkenning en subsidiëring ten aanzien van de drievoudige taak van de vereniging Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Die opdracht houdt in dat de vereniging jeugdinfrastructuren beheert en exploiteert, bijdraagt tot de verbetering van de materiële uitrusting en infrastructuur van het Jeugdwerk en fungeert als een informatie-, studie- en adviesorgaan inzake jeugdtoerisme.

Anderzijds wil het decreet de

Vlaamse regering de toestemming geven om het beheer van drie diensten voor de jeugd van de Vlaamse Gemeenschap toe te wijzen op basis van te sluiten akkoorden tussen de Vlaamse regering en de vereniging Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme, die een vereniging zonder winst oogmerk is van de zogenaamde gemengde formule met als basis artikel 9, b, van de Cultuurpactwet.

Het decreet wil tevens een uitdrukkelijke basis leggen voor een reeds sedert 1977 bestaande toestand. Inderdaad, sinds 1977 hebben de opeenvolgende ministers, bevoegd voor cultuur, het beheer van het jeugdcentrum De Hoge Rielen te Lichtaart en de Uitleendienst voor het Kampeermateriaal te Machelen aan de V.Z.W. ADJ toevertrouwd.

Uit de positieve ervaringen van de voorbije zeventien jaar is gebleken dat deze V.Z.W. haar beheersfunctie op optimale wijze heeft uitgeoefend. Dit is de reden waarom de Vlaamse regering vanaf 1 juli 1994 ook het beheer van het vormingscentrum voor de jeugd Destelheide te Dworp wenst toe te wijzen aan de V.Z.W. ADJ.

Het vormingscentrum Destelheide werd opgericht in 1971. Het telt 200 bedden en wordt heel frequent gebruikt door het jeugdwerk met het oog op kadervorming en vorming in het algemeen.

In 1993 realiseerde het vormingscentrum 27.122 overnachtingen, wat overeenstemt met een bezetting van 40 percent. Daarenboven werden in 1993 nog eens 12.000 dagverblijvers ontvangen.

Het beheren van een dergelijk centrum, zeven dagen op zeven, als buitendienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, heeft in het verleden vaak tot moeilijkheden geleid. Het ambtelijk kader waarin dit diende te gebeuren, mist daarvoor de soepelheid.

De positieve ervaringen met de V.Z.W. ADJ inzake het beheren van

het jeugdcentrum De Hoge Rielen en de Uitleendienst voor Kampeermateriaal bepaalden de keuze om ook het beheer van Destelheide aan de V.Z.W. ADJ toe te vertrouwen. Meteen wordt ook het jeugdwerk zelf nauwer bij dit beheer betrokken.

Het ontwerp van decreet bepaalt in artikel 6 uitdrukkelijk dat de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap, tewerkgesteld in het vormingscentrum, hun administratief en geldelijk statuut ten volle behouden.

Tijdens de bespreking merkt een lid op dat het in feite niet "gezond" is overheidstaken toe te vertrouwen aan een v.z.w. waarop volgens de spreker een democratische controle ontbreekt. De minister antwoordt hierop dat opmerkingen van het Rekenhof en van de subcommissie voor Financiën en Begroting van de Vlaamse Raad mede aan de basis liggen van de thans voorgestelde onderbouwing van de bestaande V.Z.W. ADJ. Bovendien werd in het verleden bewezen dat een dergelijke formule borg kan staan voor de soepelheid, nodig in het beheer.

Het lid wijst ook op de ongewone situatie waarbij ambtenaren zitting hebben in de algemene vergadering en in de raad van bestuur van een v.z.w.. De minister repliceert dat de paritaire beheersformule niet heeft belet dat de ADJ reeds 17 jaar lang probleemloos heeft gefunctioneerd. Deze V.Z.W. heeft drie kwart van haar middelen uit eigen werking gegenereerd, slechts een kwart zijn overheidssubsidies.

De minister somt ook een reeks mogelijkheden op die de overheid heeft om de V.Z.W. en haar werking te controleren. In artikel 3 werd bepaald dat de Vlaamse regering de erkenning kan intrekken. In artikel 4 werd bepaald dat er tussen de Vlaamse Gemeenschap en de V.Z.W. overeenkomsten worden afgesloten waarin de voorwaarden inzake beheer en exploitatie en inzake toezicht hierop worden bepaald.

Hostekint

Zelfs indien de Vlaamse regering bij een uit de hand gelopen situatie niet zou ingrijpen, dan gelden dus nog altijd de parlementaire controlemiddelen.

Jaarlijks wordt, conform de Cultuurpactwet, voor de V.Z.W. ADJ een nominatieve toelage opgenomen in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Elk lid dat weet heeft van ontsparingen, kan de minister in de Vlaamse Raad ter verantwoording roepen, door middel van een interpellatie.

Tenslotte weze nog vermeld dat het ontwerp van decreet werd aangenomen met zeven stemmen bij een ont-houding.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer J. Demeulenaere (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de VLD gaat akkoord met het voorliggend ontwerp.

De Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme heeft in het verleden haar efficiënte werking inderdaad reeds bewezen. Het decretaal regelen van de erkenning en de subsidiëring van deze dienst is dan ook een goede zaak.

De Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme beheert en exploiteert sedert enkele jaren twee van de drie jeugdcentra, met name Hoge Rielen en de Uitleendienst. Door het onderbrengen van het vormingscentrum Destelheide onder deze dienst, verkrijgt men niet alleen een eenheid in het beheer van de jeugdinfrastructuur, maar beoogt men tevens een efficiënter beleid van het vormingscentrum.

De uitbreiding en de optimalisering van de functie van Destelheide, zoals geformuleerd in de toelichting van het ontwerp, vereist inderdaad een soepelheid van beheer. Het afstappen van het overheidsbeheer en het overschakelen naar de v.z.w.-

formule kan de VLD-fractie alleen maar toejuichen. Deze formule heeft namelijk het voordeel dat efficiënter kan worden ingespeeld op beheersproblemen van algemene aard, evenals op vragen van de sector zelf.

Inzake de v.z.w.-formule met gemengd beheer delen wij gedeeltelijk het advies van de Raad van State. Hoewel de v.z.w.-formule binnen de cultuursector de meest gangbare en de meest soepele is, doet deze formule afbreuk aan de kenmerken van de vereniging zonder winstgevend doel, zoals bepaald bij de wet van 27 juni 1921. Via de erkenningsvoorwaarden worden immers van overheidswege de samenstelling van de algemene vergadering, evenals de samenstelling van de raad van bestuur bepaald. De opmerkingen van de Raad van State zijn pertinent en strikt juridisch exact, momenteel is er namelijk geen enkele andere rechtspersoonlijkheid waarbij de initiatieven in kwestie kunnen worden ondergebracht. De structuur van een V.Z.W. voor het bestuur van culturele instellingen is dan ook de minst slechte en juridisch haalbare uitweg. Toch zijn wetgevende initiatieven noodzakelijk, ten einde deze juridische lacune weg te werken.

De efficiënte werking van de dienst ADJ is voor ons meer dan voldoende bewezen.

Onze fractie zal de optie zoals geformuleerd in het voorstel dan ook goedkeuren.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de goedkeuring van dit decreet met betrekking tot de Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme, verheugt de CVP-fractie zeer.

Het verheugt ons dat de ADJ op deze manier wettelijk en bijna plechtig wordt erkend en dat men het recht laat wedervaren aan een V.Z.W. die intussen bijna meer dan 15 jaar

werkt in de gemengde Cultuurpact-beheersformule. Hierdoor wordt bewezen dat deze beheersformule op een zeer efficiënte, doeltreffende en geëngageerde manier kan worden gebruikt als ze wordt bevolkt door de juiste mensen, wat in deze V.Z.W. duidelijk het geval is.

Tijdens de afgelopen 15 jaar werd dan ook bewezen dat de V.Z.W. ADJ wordt beheerd door zeer gemotiveerde en deskundige ambtenaren. Wij mogen ook de diverse generaties van jeugdwerkers niet vergeten die met bijzonder veel onbaatzuchtige inzet hun beste krachten aan deze dienst hebben besteed. Het zeer dynamische beheer van het materieel voor de tenten werd onlangs door de Vlaamse overheid financieel gehewardeerd. Dit resulteerde in een van de grootste Europese infrastructuren voor jeugdtoerisme, waarvan intussen reeds honderdduizenden jongeren gebruik hebben gemaakt. Een dergelijke infrastructuur is zeer belangrijk, duizenden groepen van jongeren hebben in deze infrastructuur namelijk gedurende enkele dagen of enkele weken onder deskundige educatieve begeleiding van vrijwilligers gewerkt.

Er wordt veel in algemene termen gepraat over de noodzaak van een sociaal weefsel in Vlaanderen, over de tanende rol van het verenigingsleven en over wat daaraan zou moeten worden gedaan. Men kan daaraan grondige analyses wijden, en dat is nuttig, maar een van de belangrijke dingen die men moet doen, en die ADJ dag na dag realiseert, is een efficiënt beheer van een goede infrastructuur waar deze levende uitingen van dat sociaal weefsel terecht kunnen. Dat is een bijzonder belangrijke zaak.

De beheersformule heeft er ook toe geleid dat men op een bijzondere, nagenoeg unieke manier – althans voor een overheidsinstelling – in Vlaanderen met honderden en honderden vrijwilligers heeft gewerkt. Talloze mensen hebben zich tijdens het weekend en in de vakantie vrij-

Van Peel

willig ingeschakeld in de uitbating van de Hoge Rielen. Op die manier hebben zij een bijzonder levendig contact met de gebruikers ter plaatse kunnen blijven organiseren en hebben zij er borg voor gestaan dat zulk een centrum niet tot een anonieme, bureaucratische aanpak is verwaterd. Men is op een bijzonder levendige, dynamische, geëngageerde manier met de gebruikers omgegaan.

Al deze elementen zijn het waard om te worden onderstreept. Het is goed dat deze Vlaamse Raad in het publiek, vanop deze tribune, zijn dank betuigt aan de mensen die zich daar zoveel jaren hebben ingezet, niet alleen de leden van de raad van bestuur en de algemene vergadering, maar ook het personeel van deze instelling en de honderden vrijwilligers die dit initiatief in de voorbije jaren mee vorm hebben gegeven. Het gaat hier over een bijzondere vorm van inzet die we erg moeten appreciëren. Het verheugt ons dat het vormingscentrum Destelheide, dat in het verleden toch wel enkele problemen kende en dat niet op dezelfde dynamische manier kon worden beheerd, ook aan ADJ wordt overgedragen.

Collega Dierickx heeft in de commissie terecht de vinger gelegd op wat een zwakke plek zou kunnen zijn. De Raad van State heeft er ook op gealludeerd, zij het op een juridische manier. Deze beheersformule, die we moeten ondersteunen omdat ze bijzonder dynamisch is, staat of valt inderdaad, maar dat is zo met alle beheersformules, met de deskundigheid en de integriteit van zowel de ambtenaren als de jeugdwerkers die deze gemengde formule schragen.

Ik denk dus dat het belangrijk is dat de Vlaamse Raad niet alleen zijn controletaak op het globale budget, dat aan deze V.Z.W. wordt besteed, uitoefent, maar ook, en dat kan aan de hand van de rekeningen, het intern functioneren van deze V.Z.W. controleert. We doen dat wellicht te

weinig tijdens de bespreking van de begroting waar de begrotingspost ADJ op voorkomt. Het komt ons toe en het is onze verantwoordelijkheid om onze controlerende taak daarop zo goed mogelijk uit te voeren. Ik denk dat het niet correct zou zijn om, op basis van de mogelijkheid van misbruiken – die zich hier allerm minst hebben gemanifesteerd, integendeel – vragen te stellen bij de beheersformule zelf. Het is onze taak om erover te waken dat een goede beheersformule in de toekomst blijft werken met gemotiveerde mensen. Mochten er bepaalde dingen fout lopen, dan moet daarop tijdig worden gewezen en remediërend worden opgetreden.

Zoals collega Demeulenaere heeft gezegd zijn er op dit ogenblik geen andere, meer dynamische of meer bruikbare formules om dit soort van infrastructures op een even efficiënte of even aangepaste manier te beheren.

Mijnheer de minister, de goedkeuring van dit decreet past in de aandacht die de Vlaamse regering en uzelf tijdens deze legislatuur aan het jeugd beleid hebben willen besteden. Wij hebben vorig jaar, rond deze periode, het decreet op het gemeentelijk jeugdwerkbeleid goedgekeurd. Wij stellen vast dat het opstellen van het jeugdwerkbeleidsplan in nagenoeg alle gemeenten in Vlaanderen aanleiding heeft gegeven tot bijzonder veel contacten tussen de jeugdwerkers en de bevoegde gemeentelijke overheid en dat men op een zeer hernieuwde manier bezig is met het formuleren van een aangepast jeugdwerkbeleid in elke gemeente. Wij zijn ook verheugd dat in de begroting uitdrukkelijk meer aandacht aan het jeugdwerk en aan het jeugd beleid wordt besteed dan vroeger. Ik denk ook dat de goedkeuring van een dergelijke beheersformule, zeker omdat ze kan bogen op 15 jaar bijzonder positieve ervaring, het zoveelste steentje is dat kan worden toegevoegd aan de hernieuwde aandacht voor het jeugd beleid dat uzelf,

de regering en deze Raad willen geven aan het gemeentelijke en het nationale jeugd beleid in Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik meen dat wij als wetgevers niet anders kunnen dan de distinctie maken tussen de beoordeling van een besluitvormingsproces en de producten daarvan.

Het is niet omdat een bepaalde beheersformule goede resultaten afwerpt dat de beheersformule een goede beheersformule is. Ik geef u een voorbeeld. Het is niet omdat een dictatuur goede beslissingen neemt dat wij dit daarom een goed besluitvormingssysteem vinden.

Omgekeerd kunnen wij een democratisch besluitvormingsproces niet veroordelen of afschaffen omdat die democratie eens een verkeerde beslissing neemt. Die neiging bestaat bij veel mensen. Men zegt dan dat de Europese Gemeenschap slecht is omdat ze verkeerde beslissingen heeft genomen of dat het besluitvormingssysteem van een intercommunale een goede formule is omdat de intercommunale goede beslissingen heeft genomen. Wij moeten als wetgever echt de kracht opbrengen om die distincties te maken, zo niet kunnen er verkeerde dingen met onze rechtsstaat gebeuren. Wij leven in een staat waar we heel vaak naar parageementelijke, paraprovinciale of pararegionale formules zoeken om vlot te kunnen beheren en besturen. Wij moeten goed het onderscheid maken want anders verzeilen we in een moeilijke situatie.

Mijnheer de minister, ik zou in alle duidelijkheid willen zeggen dat wij groenen, misschien nog meer dan mensen uit andere strekkingen, appreciëren wat er in de Hoge Rielen gebeurt. Wij hebben er vaak verbleven en vergaderingen georganiseerd. Wij hebben de mensen aldaar ge-

Dierickx

waardeerd. Ook in Destelheide hebben wij bepaalde zaken ondernomen. Het is dus geen probleem. Het is echter niet omdat deze V.Z.W. 17 jaar goed heeft gewerkt dat de Vlaamse regering het advies van de Raad van State in de wind moet slaan, zelfs wanneer dit advies in zekere mate in contradictie is met een vorig advies van dezelfde Raad van State, met name dat van 28 juli 1993.

In dit verband ben ik zo vrij ook nog te verwijzen naar het advies van 7 oktober 1993 van de Raad van State over het voorontwerp van decreet tot regularisatie van de toetreding van de Vlaamse regering tot verenigingen zonder winstoogmerk. Mijn fractie is niet zozeer bezorgd om wat hier, meer bepaald in dit geval, gebeurt, maar wij vrezen dat men hier iets systematiseert dat toch voor kritiek vatbaar moet zijn.

Onze kritiek op het ontwerp van decreet is vooral ingegeven door onze vrees dat de aangewende formule gaat behoren tot een systeem waarin steeds weer het privaatrecht met het publiek recht wordt vermengd wat niet ten goede komt, noch van de overheid noch van de particuliere rechtspersonen.

Particuliere rechtspersonen staan naar onze mening zwakker tegenover de overheid, die bijvoorbeeld financiële kranen kan toedraaien en erkenningen kan terugnemen, dan een publiekrechtelijke instelling die zich in het kader van het administratief recht tegen de overheidsbeslissingen en tegen de overheidswillekeur kan verweren en bescherming geniet door de regels van publiek recht waarin de rechten en plichten van de partijen bij wet of decreet, en niet contractueel, worden vastgelegd.

Het gaat hier in dit geval immers om zaken van algemeen belang.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Ik heb begrip voor uw argumentatie. Wij hebben er in de commissie ook over gesproken. Ik ben het er echter niet mee eens omdat ik denk dat het de taak is van de overheid om te zoeken naar de beste beheersvorm voor een dergelijke instelling. Wij hebben hier eigenlijk een goed voorbeeld. Er wordt voorgesteld om Destelheide op te nemen in de V.Z.W. ADJ omdat uit de ervaring van de voorbije 20 jaar blijkt dat de puur publieke manier waarop Destelheide werd beheerd, geleid heeft tot een veel manker, niet een slecht, en een veel minder dynamisch beheer waardoor het veel moeilijker was om daarvan voor de jeugd en de gebruikers een actief centrum van te maken.

Het komt er dus op aan dat, in om het even welke beheersformule – of ze nu zuiver vanuit de overheid komt, gemengd is of van particuliere aard met overheidsgelden – de overheid haar controlerende taak op een ernstige manier opneemt en ingrijpt wanneer er fouten gebeuren. Daar hebt u gelijk. Daarop komt het aan.

Het is echter evengoed onze verantwoordelijkheid om te zoeken naar beheersformules die het best aansluiten bij wat deze per definitie zeer beweeglijke sector nodig heeft.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Van Peel, we kunnen over al die zaken inderdaad nog verder discussiëren. Het enige waarover wij ons zorgen maken, is dat men van de aanwending van deze gemengde formules, die aan duidelijkheid te wensen overlaten, een systeem gaat maken. Ik heb reacties gehad van mensen uit de universitaire sector waaruit blijkt dat in al die pararegionale, paraprovinciale en paragemeentelijke instellingen de controle moeilijk wordt en de doorzichtigheid te wensen overlaat.

Ik wil toch nog een paar bemerkingen van de Raad van State in herinnering brengen.

De Raad van State zegt dat het we-

zen van de rechtsfiguur van de V.Z.W. door het decreet wordt gedenatureerd. Wij moeten nagaan alles wat wordt bepaald, niet door de algemene ledenvergadering van deze v.z.w., maar door dit decreet.

Onder meer wordt gezegd welke organisaties lid mogen zijn van de algemene ledenvergadering. Dit betekent dus een enorme beperking van de wet van 27 juni 1921. Volgens de Raad van State – en ik deel deze mening – is er geen ruimte voor algemeen en ook niet voor bijzonder administratief toezicht op de v.z.w.. Dit is niet voorzien in de wet van 27 juni 1921. De beslissingen van de v.z.w., die trouwens van zeer groot belang kunnen zijn, kunnen niet worden vernietigd. Het enige wat de Vlaamse regering kan doen, is de kraan dichtdraaien en de erkenning intrekken. Het is geen normale manier van handelen aan een privaatrechtelijke organisatie de opdracht te geven te handelen in “onderaanneming” van de regering. Voorwaarden inzake toezicht worden niet vastgelegd in een overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de vereniging, zoals bepaald in artikel 4, tweede lid, maar in een decreet. Het administratief toezicht zal dus worden vastgelegd in een contract. Administratief toezicht betekent beslissingen kunnen vernietigen en niet erkenningen intrekken of financiële middelen ontnemen.

De Raad van State stelt ook dat er geen rechtstreekse parlementaire controle is. Er is uiteraard wel een onrechtstreekse parlementaire controle bij de bespreking van de begroting.

Volgens de Raad van State kan de Vlaamse regering noch voor haar bestuurlijk optreden ter verantwoording worden geroepen, noch voor de wijze waarop zij haar administratief toezicht uitoefent. Zij kan inderdaad in de echte betekenis van het woord geen administratief toezicht uitoefenen.

Mijnheer de minister, wij steu-

Dierickx

nen het ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de V.Z.W. Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. De goede werking van deze V.Z.W. hebben wij immers in het verleden aan den lijve kunnen ondervinden.

Onze fractie zal dan ook voorliggend ontwerp van decreet goedkeuren. Twee leden van onze fractie, met name de fractievoorzitter en uw dieenaar, zullen zich echter bij de stemming onthouden om nogmaals blij te kunnen geven van onze zorg, die een bekommernis is van algemene aard.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik ga de discussie die wij uitgebreid in de commissie hebben gevoerd, en trouwens bijzonder goed in het verslag van de heer Hostekint wordt weergegeven, niet hernemen. Toch wil ik nog een aantal basisprincipes poneren opdat daarrond zeker geen verwarring zou kunnen ontstaan.

Allereerst wil ik nogmaals beklemtonen dat de wetgeving inzake een aangepaste vorm van rechtspersoonlijkheid i.p.v. een V.Z.W. duidelijk een federale bevoegdheid is. De Vlaamse Gemeenschap kan alleen bij decreet een instelling oprichten en bij decreet rechtspersoonlijkheid toekennen. Met andere woorden, een algemene decretale regeling zoals bijvoorbeeld in de wet van 27 juni 1921 met betrekking tot de v.z.w.'s, de wet op de handelsvennootschappen, is in dit opzicht geen Vlaamse bevoegdheid. Trouwens mijn voorganger, de heer Dewael, heeft getracht met zijn zogenaamde K.O.Z.U.'s dit principe te doorbreken. Hij heeft echter zijn pogingen moeten staken omwille van de duidelijke onbevoegdheid van de Vlaamse Raad. Het verwijt kan dus niet aan de Vlaamse regering wor-

den gericht. Ik meen dat wij voor de best mogelijke oplossing hebben gekozen.

Mijnheer Dierickx, zoals u weet heeft de Raad van State ter zake drie adviezen uitgebracht. U hebt er een aantal geciteerd. Ik ga nu hetzelfde doen.

Ik verwijs namelijk naar het allereerste advies van de Raad van State. Nochtans gaf de Raad van State in zijn eerste advies van 28 juli zelf als mogelijke beheersvorm voor de jeugdinfrastructuur aan : "ofwel wordt het beheer ervan toevertrouwd aan een V.Z.W. in welk geval regels voor de erkenning en de subsidiëring ervan moeten worden uitgewerkt die in overeenstemming zijn met de wet van 27 juni 1921." Einde citaat. Met andere woorden, op advies van de Raad van State hebben wij precies voor deze formule gekozen, een V.Z.W. die trouwens binnen enkele maanden achttien jaar zal bestaan.

Voorliggend decreet bepaalt de voorwaarden voor de erkenning en de subsidiëring van de v.z.w., voor de overdracht van het beheer en van de exploitatie van de betrokken infrastructuur. Dit decreet laat dus alle essentiële kenmerken van de vzw-wetgeving volkomen onaangetast. Voor het overige verwijs ik naar het verslag waarin de interessante, intellectuele discussie die in de commissie werd gevoerd uitstekend wordt weergegeven.

De Raad van State stelt verder dat de aspecten van het jeugdwerk waarop het decreet betrekking heeft aan de rechtstreekse parlementaire controle van de Vlaamse Raad worden onttrokken. De Raad van State acht de mogelijkheid van verantwoording door de Vlaamse regering noodzakelijk aangezien het overheidstaken van algemeen belang betreft die haast uitsluitend door de overheid worden gefinancierd. In dit verband wil ik er toch op wijzen dat de V.Z.W. ADJ vandaag 75 percent van haar middelen zelf realiseert. Het is dus

onjuist – zoals de Raad van State zegt – dat deze V.Z.W. uitsluitend door de overheid zou worden gefinancierd.

De uitspraak dat de parlementaire controle op de in dit decreet bedoelde aspecten van het jeugdwerk wordt miskend, kan in geen enkel geval worden bijgetreden. De eerste vorm van parlementaire controle is nog altijd de decretale regeling van deze aangelegenheid. De Vlaamse Raad krijgt hierbij de gelegenheid zich uit te spreken. Uit de uiteenzettingen van de verschillende fracties blijkt overigens dat wij op dit vlak een zeer grote consensus hebben bereikt.

Wat het decreet zelf betreft, en wars van de discussie over de adviezen van de Raad van State, wijs ik nogmaals op het feit dat wij in het ontwerp-decreet in vijf bladzijden met degelijke argumenten hebben geantwoord op elk element van het advies van de Raad van State. Op een zeker ogenblik moeten de regering en de Vlaamse Raad hun verantwoordelijkheid opnemen. Dit is een optie, en niet zo maar een keuze, met gefundamenteerde antwoorden op de adviezen van de Raad van State.

Deze formule heeft in de voorbije achttien jaar haar deugdelijkheid bewezen. Er zit zowel vernieuwing als continuïteit in deze formule.

Op mijn beurt wens ik hulde te brengen aan de mensen die gedurende achttien jaar, soms in bijzonder moeilijke omstandigheden, hun verantwoordelijkheid hebben opgenomen, zowel uit het jeugdwerk als uit het Bestuur Jeugdwerk. Ik wil ook aan hen hulde brengen omdat ik mij erover kan verheugen in het Vlaamse departement over een zeer goede jeugddienst te beschikken. Ik ben ook blij dat sinds 1 mei laatstleden vier nieuwe inspecteurs, die op dit ogenblik hun stage vervullen, tot het Bestuur Jeugdwerk zijn toegetreden.

Tot slot wil ik ook hulde brengen aan de vrijwilligers ; ook de heer

Weckx

Van Peel heeft hierop terecht in zijn uiteenzetting gewezen. Ik meen dat het Jeugdcentrum de Hoge Rielen te Lichtaart nooit de bloei zou hebben bereikt die het vandaag kent wanneer inderdaad die grote inzet vanuit het vrijwilligerswerk gedurende al die jaren, en ook gelukkig vandaag nog, er niet was geweest. Het is dus een goede zaak dat wij vandaag via dit decreet de uitbating van het vormingscentrum voor de jeugd Destelheide te Dworp toevoegen aan de opdracht die de V.Z.W. ADJ op een schitterende wijze gedurende al die jaren heeft vervuld.

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de beoordeling van een beheersformule van publiekrechtelijke of privaatrechtelijke aard mag door ons niet worden beïnvloed door het feit dat er goed werk werd geleverd of dat er op een rendabele manier werd gewerkt. Ik geef toe dat dit alles zeer belangrijk is, maar het heeft niets te maken met het beoordelen van het institutionele aspect. Het is niet omdat een instituut veel geld heeft opgebracht dat wij daarom geen kritiek kunnen hebben op de juridisch-institutionele formule.

Mijnheer de minister, als u zegt dat de Vlaamse Raad de mogelijkheid niet heeft om een nieuwe juridische formule uit te denken, dan antwoordt de Raad van State daarop – en ik meen terecht – dat er voldoende andere formules in ons juridisch institutioneel arsenaal aanwezig zijn waarop een beroep kan worden gedaan om mogelijke kritiek in de toekomst te vermijden.

Dit alles mag niet worden beschouwd als een begin van kritiek op deze V.Z.W. die wij als groenen bijzonder hebben leren appreciëren.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuren aan die vereniging.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Zoals vermeld in het verslag herinner ik er u aan dat de tekst van dit artikel, ten gevolge van de nieuwe grondwettelijke bepalingen, luidt als volgt : Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet.

- *Aangenomen.*

Artikel 2

De vereniging zonder winstgevend doel „Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme”, hierna „de vereniging” te noemen, kan door de Vlaamse regering worden erkend met het oog op het beheren en exploiteren van jeugdinfrastructuren, mits zij aan de volgende voorwaarden voldoet :

1° de vereniging heeft als voornaamste doel :

a) het beheren en exploiteren van jeugdinfrastructuren. Dat beheer en die exploitatie kunnen haar door een openbaar bestuur worden overgedragen ;

b) bij te dragen tot de verbetering van de materiële uitrusting en de infrastructuur van het jeugdwerk ;

c) als informatie-, studie- en advies-

orgaan te fungeren inzake het jeugdtoerisme ;

2° de algemene vergadering bestaat voor twee vijfden uit leden voorgedragen door de Vlaamse regering. De overige leden worden voorgedragen door erkende landelijke jeugdverenigingen. Bij de samenstelling moet rekening gehouden worden met de bepalingen van de wet van 16 juli 1973, waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt ;

3° de raad van beheer is paritair samengesteld uit door de Vlaamse regering en door de erkende landelijke jeugdverenigingen voorgedragen leden van de algemene vergadering ;

4° de vereniging stelt een beëdigd bedrijfsrevisor aan, die haar financiële toestand, haar jaarrekening en de regelmatigheid van haar financiële verrichtingen controleert.

- *Aangenomen.*

Artikel 3

De Vlaamse regering kan de in artikel 2 bedoelde erkenning intrekken, indien de vereniging niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet. De vereniging dient voorafgaandelijk in gebreke te worden gesteld en te worden gehoord.

- *Aangenomen.*

Artikel 4

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om aan de erkende vereniging het beheer en de exploitatie van de volgende jeugdinfrastructuren over te dragen :

1° het Jeugdcentrum „Hoge Rielen” in Kasterlee ;

2° het Vormingscentrum voor de Jeugd „Destelheide” in Dworp ;

3° de Uitleendienst van het Kampeermateriaal in Machelen.

Voor ieder van die infrastructuren wordt tussen de Vlaamse Gemeen-

Voorzitter

schap en de vereniging een overeenkomst gesloten, waarin de voorwaarden inzake beheer en exploitatie en inzake het toezicht hierop worden bepaald.

Bij de exploitatie van de infrastructuur waarborgt de vereniging een gelijke behandeling van de gebruikers zowel wat de toegang tot en het gebruik van de infrastructuur als wat de dienstverlening betreft. Deze zullen gebeuren op basis van vooraf bepaalde objectieve regels.

- **Aangenomen.**

Artikel 5

Om het beheer en de exploitatie, bedoeld in artikel 4, te kunnen verzekeren, zal de erkende vereniging over de volgende financiële middelen kunnen beschikken :

1° een jaarlijkse werkingssubsidie, nominatim opgenomen in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ;

2° opbrengsten uit het beheer en de exploitatie van de ter beschikking gestelde jeugdinfrastructuren, inzonderheid van huurgelden, verkopen en prestaties ;

3° het eventuele batige saldo van de intendantierekening van het centrum, bedoeld in artikel 4, eerste lid, 2°, nadat al de schulden en vorderingen bestaande op de dag van de effectieve beheersoverdracht ervan, werden verreffend.

- **Aangenomen.**

Artikel 6

De Vlaamse regering kan het statutaire personeel van de Vlaamse Gemeenschap, dat aan het in artikel 4, eerste lid, 2° bedoelde centrum is verbonden op datum van de effectieve beheersoverdracht van dat centrum, ter beschikking stellen van de erkende vereniging, voor zover de

betrokken personeelsleden hiermee uitdrukkelijk instemmen.

Deze terbeschikkingstelling wijzigt de administratieve en geldelijke toestand van de betrokken personeelsleden niet.

- **Aangenomen.**

Artikel 7

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1994.

- **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 17 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van de overdracht van roerende en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie - 491 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot regeling van de overdracht van roerende en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie,

De algemene bespreking is geopend.

De heer Luc Martens, verslaggever, heeft het woord.

De heer L. Martens, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, met dit ontwerp van decreet wil minister Weckx tegemoetkomen aan een oude verzuchting die leeft bij Vlamingen binnen en buiten Brussel. Men wil het geheel van de sociaal-culturele infrastructuur die men hier op het

einde van de jaren zeventig en in het begin van de jaren tachtig heeft verworven overdragen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Zo geven wij uitvoering aan het regeerakkoord van de Vlaamse regering dat wij hier in januari 1992 hebben goedgekeurd.

Het gaat om een dertigtal gebouwen in verschillende gemeenten en wijken van Brussel. Tot op heden werden ze beheerd door het departement op een centraal punt. Hierdoor wordt men met heel wat vertragingen en moeilijkheden geconfronteerd. Men kan dan ook vaak niet adequaat reageren op de verschillende problemen die zich voordoen in de centra.

Met dit kaderdecreet wordt de infrastructuur overgedragen en men voorziet meteen ook in de nodige uitrustings- en investeringsmiddelen.

Uit dit decreet blijkt dat men de verdere uitrusting, de uitbreiding en de werking uit drie bronnen wil gaan financieren.

Ten eerste is er in het decreet een bedrag van 23,5 miljoen frank vastgelegd voor o.m. verwarmings- en verlichtingskosten.

Ten tweede is er in een enveloppe van ongeveer 50 miljoen frank voorzien, gespreid over een periode van tien jaar. Hiermee wil men de nodige uitrusting, bijvoorbeeld meubilair en kantoorbenodigdheden, financieren.

Ten derde is er nog in een enveloppe voorzien van 450 miljoen frank, eveneens gespreid over tien jaar. Hiermee wil men renovatiekosten en eventuele nieuwbouw betalen. Dit bedrag van 450 miljoen frank mag niet los van de andere middelen in de begroting worden gezien. Men voorziet bijvoorbeeld in 112 miljoen frank extra voor drie centra. Markten in Brussel zelf, een centrum in Evere en één in Sint-Lambrechts-Woluwe. Hiernaast zijn er uiteraard nog de trekkingsrechten die in het Vlaams Investeringsfonds zijn voor-

Martens

zien. Ik geloof dat het hierbij gaat om een bedrag van 165 miljoen frank. Vanaf 1995 komt daar bovendien nog eens 60 miljoen frank extra per jaar bij.

Dit ontwerp van decreet werd reeds eerder besproken in het Advies- en Overlegcomité van Brussel en Vlaams-Brabant. Bij de bespreking waren er een aantal vragen die vooral betrekking hadden op de omvang van de middelen, het administratieve toezicht en de timing van de overdracht. Men wou ook weten wat er in geval van een bestemmingswijziging zou gebeuren. Binnen het comité was er ook een gedachtenwisseling met een afvaardiging van de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Binnen de commissie voor Cultuur van de Vlaamse Raad hadden de vragen vooral betrekking op de bedoeling van dit ontwerp van decreet en de opportuniteit ervan. Zoals reeds eerder gezegd, wil men komen tot vlottere procedures en een beter beheer. De Vlamingen in Brussel moeten zelf ook een grotere verantwoordelijkheid krijgen voor hun eigen infrastructuur. De minister heeft ook toegelicht hoe hij vanuit een dubbele invalshoek kan blijven meespelen. Hij blijft hoe dan ook enerzijds het algemeen toezicht uitoefenen en is anderzijds aanwezig in het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, zij het met raadgevende stem. Vanuit deze dubbele verankering kan men dit dossier verder opvolgen.

In een amendement met betrekking tot artikel 6 en 7 heeft men gezocht naar een vereenvoudiging van de procedure voor de aanwending van de uitrustings- en investeringsenveloppen.

Tot slot wil ik er nog op wijzen dat het hele ontwerp van decreet met eenparigheid van stemmen werd goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik houd deze tussenkomst in naam van mevrouw Simonne Creyf. Zij is weerhouden door het bezoek van de Koning aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Op de minister van Cultuur na zijn er hier dus geen Brusselse Vlamingen aanwezig.

Dit decreet is belangrijk voor Brussel en voor de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het is zeer belangrijk dat de Brusselse gemeenschapscentra, die een belangrijke lokale functie hebben, worden overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De overdracht van deze lokale sociaal-culturele structuur is van grote betekenis voor de ontwikkeling van het verenigingsleven van de Brusselse Vlamingen. Deze overdracht gaat tevens gepaard met de overheveling van voldoende financiële middelen om de infrastructuur zo goed mogelijk in stand te houden.

Er dient aan herinnerd te worden dat dit ontwerp van decreet een concrete uitwerking is van enerzijds de motie van aanbeveling die de Vlaamse Raad op 10 juli 1991 goedkeurde naar aanleiding van de beleidsbrief van minister Weckx over Brussel en anderzijds van het regeerakkoord van de Vlaamse regering van 1992.

Het decreet kan de mogelijkheid bieden voor een optimalisering en uitbouw van de infrastructuur voor de Brusselse Vlamingen. Er is nu een eigen Brussels beleid waarbij men rekening kan houden met de specifieke Brusselse situatie. De Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt ter zake geresponsabiliseerd en de Brusselse Vlamingen krijgen voortaan de verantwoordelijkheid voor hun eigen infrastructuur.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie krijgt nu de kans om een kwalitatief en specifiek beleid omtrent de

gemeenschapscentra in Brussel te voeren. Er kan en moet nu een beleid worden gevoerd aangepast aan de reële noden.

Het Brusselse veld heeft het ontwerp van decreet kritisch onderzocht. Ook tijdens de bespreking in de commissies van de Vlaamse Raad bleek dat er nog een aantal vragen waren die ik nog even wil aanhalen.

Ten eerste, op het terrein leeft met name de vrees dat de overgedragen bedragen niet zullen volstaan voor een probleemloos beheer, uitrusting en onderhoud. De vraag is of men bedragen moet toekennen op basis van behoeftenanalyses of, zoals de minister deed, een gemiddelde nemen van de besteding van de voorbije jaren ? Beide systemen hebben hun sterke en hun zwakke kant. Wat dient men trouwens te verstaan onder, wat de minister noemt, "behoeften" ? Dit is immers een zeer rekbaar begrip. Onbetwistbaar doet de Vlaamse Gemeenschap een belangrijke financiële inspanning, maar er rijzen vragen over de bedragen.

Veel belangrijker is dan ook de tweede vraag, met name of de overdracht een voldoende stimulans zal kunnen vormen voor het voeren van een eigen beleid. Hier hebben de Brusselse Vlamingen evenwel hun lot in eigen handen en is er voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie een belangrijke taak weggelegd.

De derde vraag is welke centra zullen worden overgedragen. In dit verband is het belangrijk dat de minister in het Advies- en Overlegcomité Brussel en Vlaams-Brabant beloofde overleg te plegen met de VGC, zowel over het tijdstip als over de centra die zullen worden overgedragen. Een fasering is volgens hem zeker mogelijk.

Ten vierde, tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet in het Advies- en Overlegcomité Brussel en Vlaams-Brabant werd terecht gewezen op de ingewikkelde procedu-

Van Rompuy

re die in de oorspronkelijke tekst van het ontwerp werd opgelegd inzake de uitrustings- en investeringssubsidies. Oorspronkelijk werd in feite een dubbele voogdij ingesteld : enerzijds het administratief toezicht en de controle op de Vlaamse Gemeenschapscommissie en anderzijds de procedure bepaald door het voorliggend ontwerp van decreet. Er werd terecht gesteld dat zulks eenvoudiger moet kunnen, zeker omdat men zich voor sommige dringende dossiers geen langdurige procedures kan veroorloven. Deze bepalingen van het oorspronkelijk ontwerp van decreet werden dan ook bij amendement bijgestuurd.

De Vlaamse regering dient in een uitvoeringsbesluit een korte en eenvoudige regeling voor de toekenning van deze subsidies te bepalen.

Tot besluit moet worden benadrukt dat dit een zeer belangrijk decreet is voor de Brusselse Vlamingen en dat zij thans zelf meer verantwoordelijk zijn voor de zo noodzakelijk bijdragen tot de cultuur in de hoofdstad.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, tot daar beperkt zich het betoog dat ik voorlas namens mevrouw Creyf, ondervoorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die eraan hield deze beschouwingen te maken.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn betoog zal bijzonder kort zijn, maar eerst wens ik de verslaggever te danken voor zijn schriftelijk verslag en zijn mondelinge toelichting.

Enkele weken na het congres van de Brussel Vlamingen is het inderdaad het geschikte moment om een oude verzuchting te realiseren die ik trouwens jaren geleden reeds formuleerde, toen ik voorzitter was van de Nederlandse Cultuurcommissie in Brussel.

Deze gebouwen en panden waren steeds bestemd voor lokale initiatieven van Brusselse Vlamingen in de negentien gemeenten en in verschillende wijken van de grootste gemeenten onder hen. Gelet op de lokale bestemming van deze gebouwen is het dan ook belangrijk dat de verantwoordelijkheid voor het beheer ervan wordt overgedragen aan de personen ter plaatse en dat er een eigendomsoverdracht gebeurt van de Vlaamse Gemeenschap naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie van Brussel.

Mijnheer de voorzitter, collega's, voor mij ligt de schatting van het comité van aankoop van 23 november 1993 en van 28 februari 1994, waaruit blijkt dat de goederen op dat ogenblik werden geschat op een totaal van 1.003.000.000 Belgische frank, wat inhoudt dat het gaat om een bijzonder belangrijke overdracht.

Met betrekking tot het betoog van de heer Van Rompuy namens mevrouw Creyf wens ik op te merken dat het inderdaad moeilijk is bij deze overdracht en bij de bijkomende overdracht van de middelen te vertrekken van een behoeftenanalyse.

Een behoeftenanalyse is bijzonder subjectief ; men kan de behoeften immers steeds hoger leggen. Vandaar dat wij vertrokken van gemiddelde bedragen die de voorbije jaren werden besteed aan de trefcentra binnen de negentien gemeenten van het hoofdstedelijk gebied.

Op de vraag welke centra zullen worden overgedragen, zullen wij er hoe dan ook over waken dat er geen vergiftigde geschenken worden overgemaakt aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In dat verband herhaal ik de belofte die ik in de commissie deed, met name dat dit zal gebeuren in volkomen overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het is duidelijk dat wij samen afspraken moeten maken. Trouwens, in feite is het decreet een machtigingsdecreet. Dat betekent

dat vandaag, via het decreet, de Vlaamse regering wordt gemachtigd om deze gebouwen over te dragen. De Vlaamse regering beschikt nu over ongeveer anderhalf jaar om dit alles te verwezenlijken.

Vervolgens vind ik het goed dat de laatste twee artikelen van dit decreet nog werden gewijzigd om de dubbele voogdij te schrappen zodat de overdracht soepeler kan gebeuren.

Hopelijk zal vandaag in onze Raad een consensus worden bereikt aangaande de goedkeuring van dit decreet waarop de Vlamingen in Brussel reeds zolang wachten.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot regeling van de overdracht van roerende en onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

§ 1. De aan de Vlaamse Gemeenschap toebehorende onroerende goederen die gelegen zijn in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en die gebruikt of bestemd worden als lokaal cultureel ontmoetingscentrum, met inbegrip van de roerende goederen die noodzakelijk zijn voor

Voorzitter

het gebruik ervan, worden door de Vlaamse regering in volle eigendom overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, hierna VGC te noemen.

§ 2. De VGC mag de onroerende goederen slechts verhuren, vervreemden en of de bestemming ervan als lokaal cultureel ontmoetingscentrum wijzigen na voorafgaande machtiging van de Vlaamse regering.

- **Aangenomen.**

Artikel 3

De in artikel 2 van dit decreet bedoelde goederen moeten uiterlijk 31 december 1995 zijn overgedragen.

- **Aangenomen.**

Artikel 4

De in artikel 2 van dit decreet bedoelde goederen worden overgedragen in de staat waarin zij zich bevinden, met inbegrip van de actieve en passieve erfdienstbaarheden, alsook van de aan deze goederen verbonden bijzondere lasten en verplichtingen, met uitzondering evenwel van de lasten en verplichtingen die hun oorsprong vinden in de beslechting van geschillen die voor de rechtbanken aanhangig werden gemaakt vóór het tijdstip van de overdracht van deze goederen.

- **Aangenomen.**

Artikel 5

De algemene dotatie die jaarlijks voor de VGC wordt ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap wordt blijvend verhoogd met een krediet van 23,5 miljoen frank, dat bestemd is voor het dekken van de kosten van het beheer en het gebruik van de overgedragen roerende en onroeren-

de goederen als bedoeld in artikel 2 van dit decreet.

- **Aangenomen.**

Artikel 6

De Vlaamse Gemeenschap verleent een krediet van maximaal 50 miljoen frank voor het dekken van de kosten van vervanging, vernieuwing en aanschaffing van de roerende goederen als bedoeld in artikel 2 van dit decreet. Dit krediet wordt gespreid over een periode van 10 jaar, die een aanvang neemt in het begrotingsjaar waarin de eerste overdracht van onroerende goederen plaatsheeft. De VGC ontvangt deze middelen in de vorm van uitrustingssubsidies naar rata van maximaal 100 percent van de aanschaffingswaarde. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling betreffende deze uitrustingssubsidies, onder meer inzake subsidievoorschotten en het verlenen van de vaste belofte van toelage.

- **Aangenomen.**

Artikel 7

De Vlaamse Gemeenschap verleent een krediet van maximaal 450 miljoen frank voor het dekken van de kosten van het eigenaarsonderhoud, verbouwingen en vernieuwbouw verbonden aan de onroerende goederen als bedoeld in artikel 2 van dit decreet. Dit krediet wordt gespreid over een periode van 10 jaar, die een aanvang neemt in het begrotingsjaar waarin de eerste overdracht van onroerende goederen plaatsheeft. De VGC ontvangt deze middelen in de vorm van investeringssubsidies naar rata van maximaal 100 percent van de investeringswaarden.

De inkomsten uit de overeenkomstig artikel 2 § 2 door de Vlaamse regering gemachtigde verhuring en/of, vervreemding van de onroerende goederen worden in mindering gebracht van de 450 miljoen frank. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling betreffende deze investe-

ringssubsidies, onder meer inzake subsidievoorschotten en het verlenen van de vaste belofte van toelagen.

- **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 17 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen - 427 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Vaerenbergh, verslaggever, heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het Vlaamse parlement is bevoegd voor de taalwetgeving in de verhouding tussen werkgevers en werknemers.

In 1973 werd reeds een zogenaamd Septemberdecreet goedgekeurd

Van Vaerenbergh

waarin die verhouding werd geregeld.

Voor de voorbereidende fase, dus vooraleer het contract wordt getekend, waren er evenwel geen wettelijke bepalingen. Veel werkgevers plaatsten advertenties in andere talen.

Niet alleen de rechtspraak wees uit dat de verhoudingen tussen de toekomstige werkgever en werknemer in het Nederlands dienden te verlopen, maar ook de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen vond een wetgeving noodzakelijk.

Het voorstel van decreet werd eenparig aangenomen.

De voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, als woordvoerder van de VLD-fractie kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat de toenemende internationalisering van het Vlaamse bedrijfsleven bij een aantal collega's eerder een wrange nasmaak heeft en niet altijd als positief wordt ervaren.

De taal is de basis van elke communicatie in om het even welk maatschappelijk domein. Het gebruik van de juiste, duidelijke en eenvoudige taal is immers van het allergegrootste belang. Het toenemend handelsverkeer heeft als logisch gevolg dat steeds meer andere talen, hoofdzakelijk het Engels, worden gebruikt.

De indieners van het voorstel laten terecht opmerken dat deze ontwikkeling niet alleen geldt voor het leidinggevend personeel en de kaderleden, maar ook voor de arbeiders en bedienden, voornamelijk bij de interne communicatie, werkvergaderingen en overlegstructuren en zelfs bij de recrutering. De indieners nemen letterlijk de bemerkingen over van de aanbeveling van 20 oktober 1993 van de SERV.

Het veelvuldig verschijnen van anderstalige personeelsadvertenties in de Vlaamse pers zou de concrete aanleiding zijn van dit voorstel van decreet. Die bewering moet evenwel op zijn minst als overroepen worden beschouwd, vermits De Standaard eergisteren nog poneerde, ik citeer, bij navraag bij de commerciële diensten van de Vlaamse Uitgeversmaatschappij, die marktleider is voor personeelsadvertenties, vormen anderstalige personeelsadvertenties niet meer dan 1 percent van het aanbod van werkaanbiedingen. Soms nemen ze een grote advertentieruimte in, maar dat is geen unicum, dat doen grote Vlaamse bedrijven ook, want het is een vorm van publiciteit, einde citaat.

Ik vraag mij af of deze zaak niet wordt opgeblazen.

Wij vinden het alvast een vorm van overregulering. In hun motivering verwijzen de indieners tevens naar het arrest van 27 november 1979 van de Vaste Commissie van Taaltoezicht. Volgens dit orgaan zou, tengevolge van de ruime omschrijving van artikel 3 van het decreet van 19 juli 1973, het fameuze Septemberdecreet, ook van toepassing zijn op de precontractuele fase.

Hierdoor opent men de deur voor een aantal reguleringen waarvan men wel het begin kent, maar niet weet waar men zal uitkomen.

Het feit dat een aantal collega's een amendement hebben ingediend om paragraaf 4 aan te vullen met de mogelijkheid meertaligheid te kunnen eisen en te kunnen toetsen wijst trouwens in die richting.

Volgens artikel 2 van het Septemberdecreet is het taalgebruik in de sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers, evenals voor de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, het Nederlands. De rechtsliteratuur geeft zeer duidelijk aan wat hieronder dient te worden verstaan, ook dit wordt door ons helemaal niet betwist.

De libellering van het voorstel om het artikel 4 te wijzigen, gaat ons echter iets te ver.

Indien een bepaald bedrijf bijvoorbeeld een Engelstalige personeelsadvertentie laat verschijnen, is het nogal duidelijk dat die onderneming daar functioneel belang bij heeft. Uit de praktijk blijkt dat een Engels- of anderstalige advertentie een welbepaalde doelgroep werknemers op het oog heeft, te weten zij die het Engels of een andere taal grondig beheersen, omdat de aan te werven werknemers die taal in hoofdzaak zullen moeten hanteren in hun relaties met andere, buitenlandse firma's en/of klanten.

De bedrijven hebben dus geenszins de bedoeling aan norm- of taalvervaging te doen. Zij hebben daar trouwens geen commerciële baat bij. De slagkracht van het bedrijfsleven wordt in ruime mate bepaald door de adequaatheid van het personeel.

Volgens de VLD komt het de bedrijven toe de middelen te hanteren die het meest geschikt zijn om bekwaam personeel aan te werven. Dat de bedrijven niet lichtzinnig te werk gaan, bewijst het geringe aantal van dit soort aankondigingen.

Deze handeling doet geen afbreuk aan de inhoud van het huidig artikel vier, dat wij volkomen blijven steunen.

Tot slot vragen wij ons af welke sanctie een firma zal oplopen als zij, na goedkeuring van dit voorstel, toch een anderstalige advertentie zou plaatsen.

Artikel 10 van het Septemberdecreet voorziet in sancties waarbij stukken of handelingen die in strijd zijn met het decreet nietig zijn. De nietigheid wordt ambtshalve door de rechter vastgesteld. De bevoegde arbeidsauditeur, de ambtenaar van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of iedere andere persoon of vereniging die van een rechtstreeks of onrechtstreeks belang blijk kan geven, kan de nietigverklaring vorderen voor de

Pierco

Arbeidsrechtbank van de plaats waar de werkgever gevestigd is. Deze sancties slaan dus duidelijk op administratieve stukken en handelingen binnen het bedrijf.

Hoe kadert het plaatsen van een anderstalige advertentie, wat een privaatrechtelijke akte is, in dit geheel? Men kan dit toch niet beschouwen als een soort van persdelict dat door het Assisenhof moet worden behandeld.

Aangezien dit voorstel ons als een vorm van overregulering voorkomt die op een zeer beperkte materie van toepassing is en het niet duidelijk is welke in dit specifieke geval de sancties zijn, zal de VLD zich bij de stemming onthouden.

De voorzitter : De Heer Van Grembergen heeft het woord.

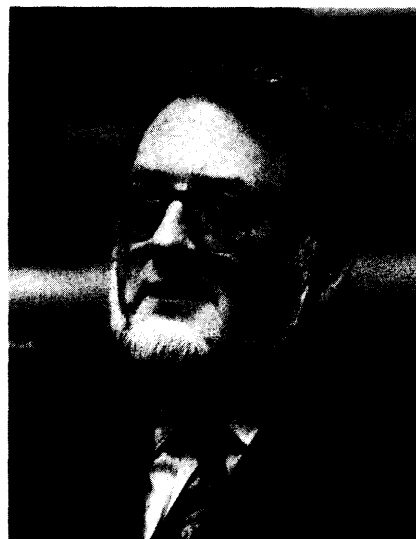
De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, in Denemarken, in Zweden, in Noorwegen zijn op het ogenblik dezelfde initiatieven aan de orde. In Frankrijk is er reeds een wetgeving ter zake. Dat zijn natuurlijk bij uitstek bekrompen landen. Wij sluiten dus nu de rij van bekrompenen.

Mijnheer Pierco, ik had u graag uw toespraak horen houden in het algemeen VLD-congres toen u een aantal Vlaams-nationalisten hebt overhaald tot uw partij toe te treden. Ik hoop dat u de vertolker bent van alle leden van uw partij. Ook van de heren Gabriels, Valkeniers, Coveliers en consoorten. Het is duidelijk dat er eigenlijk niets veranderd is aan uw vlees, er is enkel wat veranderd aan uw vel. We hebben begin deze voormiddag een discussie gehad over werelderfgoed en monumentenzorg. In de filosofie van mijn fractie en, naar ik meen, van de meerderheid die het voorstel van decreet steunen, behoren alle talen tot het werelderfgoed. Aan het werelderfgoed prutst men niet. Wij stellen

vast, mijnheer Pierco, dat in sommige landen het eigen taalgegeven evolueert naar een Anglo-Nederlands, een Anglo-Zweeds, een Anglo-Deens. Allen die met taalgorg en dus met "taalmonumentenzorg" bekommerd zijn, menen elk middel te moeten aangrijpen om aan die verloederling een einde te stellen. Het heeft dus te maken met een algemene filosofie omtrent taalgorg en de wijze waarop die wordt verwaarloosd. In ons onderwijs geeft men vanaf het derde kleuterklasje les Nederlands tot men afstudeert. Door gebrek aan taalgorg kennen onze eenentwintigjarige universitaire hun eigen taal niet meer correct, noch in de schrijfwijze, noch in de taalvaardigheid. Ik beweer niet dat er geen studenten zijn die hun taal wel beheersen. Maar de algemene vaststelling is dat na twintig jaar onderwijs een groot deel niet in staat is om de eigen taal correct, vlot en handig te gebruiken. Er schort dus iets aan het onderwijs, maar er is ook iets mis met de zorg, met de mentaliteit die men omtrent de taal heeft.

De voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco : Mijnheer de voorzitter, ik wil daar onmiddellijk op reageren. Ik ben het op dat punt volledig eens met de heer Van Grembergen. Ik heb zeventien jaar in het onderwijs gestaan. Ik weet waarover het gaat. Maar datgene wat de heer Van Grembergen propageert, zal aan de situatie niets veranderen. Als men wil vermijden dat men naar een Engels-Nederlands evolueert, daar ben ik radicaal tegen, dan zal men andere maatregelen moeten nemen dan het verbieden van 1 percent van anderstalige personeelsadvertenties in kranten. Dan zal men moeten beginnen in het onderwijs, dan zal men moeten waken en wetten goedkeuren zoals men dat ook in Frankrijk heeft gedaan, om de invloed van andere talen uit het Nederlands te bannen. Het feit dat men zelfs op eenentwintigjarige leeftijd het Nederlands niet perfect

Kamerlid Leon Pierco (VLD) verklaarde dat zijn fractie zich bij de stemming over het voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen c.s. tot wijziging van het Septemberdecreet zou onthouden

beheerst, zal zeker nog ter sprake komen als wij het zullen hebben over de eindtermen. Want ik vrees, maar dat is een andere discussie, dat daar inderdaad ook niet de oplossing ligt.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Ik zeg niet dat dit dé oplossing is. Ik wacht trouwens op initiatieven van uw fractie in verband met het brede geheel waarover u het daarnet had. We zullen ze met vreugde bekijken en mee helpen goedkeuren. Ik zeg dat dit een klein geheel is van een breder kader dat hier ter sprake komt. In feite gaat het hier om een sociaal decreet waarbij wij uitgaan van de redenering dat de werkgever, wanneer hij zich richt tot de werknemer, dat behoort te doen in de taal van de betrokkene en in de taal van de streek. Dit behoort tot het universele waardegegeven. Dat heeft niets te maken met de proeven die men wil houden met betrekking tot de talenkennis. Ik ben er nogal over

Van Grembergen

verbaasd dat u vindt dat een Engelse, Franstalige of Duitstalige aankondiging het begin moet zijn van de proef die de werkgever instelt omtrent de talenkennis van de sollicitant. Dat heeft er niets mee te maken. Het is het goed recht van de werkgevers taaleisen te stellen. Wij houden de internationalisering niet tegen, wij zijn er trouwens voorstander van. Als Vlaanderen zijn toekomst economisch, financieel met dienstensectoren wil consolideren, zal het de ruime talenkennis die bij ons aanwezig is moeten kunnen veilig stellen.

Het decreet-Vandezande regelt het gebruik van de taal tussen de werkgever en de werknemer in de afgebakende gebieden. De selectie van het personeel zit in die procedure in.

Alleen was daarover enige onduidelijkheid. Echter niet voor de Raad van State. Maar opdat daarover geen twijfel meer zou bestaan hebben wij het voorstel van decreet ingediend. Uiteindelijk ben ik er over verheugd dat er bij de bespreking in de commissie grote eensgezindheid bestond over alle fracties heen, uitgenomen de reserve die nu door de VLD wordt naar voren geschoven. Wij vinden het niet het *nec plus ultra* of de sleutel tot alles. Wij vinden alleen dat het terug een aanzet is tot een mentaliteitsverandering waarbij de zorg voor taal, de wijze waarop wij naar het publiek toegaan en de zorg waarmede de media handelt, wettelijk wordt vastgelegd.

Ik geef u een ander voorbeeld van mijn groeiende hekel. Indertijd sprak men over *ma mère*, daarna over *ma mère supérieure*, later over de *référence mère*. Nu heeft men manager, director manager, chief manager enzovoort. Wij lossen met het voorstel niet alles op maar het is een kleine bijdrage tot het geheel.

Ik wacht met vreugde, maar ik denk tevergeefs, op de initiatieven die uw fractie zal nemen.

Mijnheer de voorzitter, ik dank de collega's voor de steun die zij hebben verleend. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco : Mijnheer de voorzitter, ik heb geen antwoord gekregen over de sancties die zullen worden genomen wanneer men toch doorgaat met het publiceren van anderstalige advertenties.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, er is in een financiële sanctie voorzien.

De voorzitter : De heer De Boeck heeft het woord.

De heer A. De Boeck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, het voorstel van decreet is er een van dertien in een dozijn waar men eigenlijk niet tegen kan zijn. Er staat niets slecht in en ik kan voor een deel de redenering volgen die er achter zit.

Collega Pierco van de VLD was tegen en heeft gesproken over de functionaliteit en het belang van sommige anderstalige advertenties.

Wij mogen daarin toch niet overdrijven. Ik erger mij vaak aan al die opgeblazen advertenties van onze spitsbedrijven zoals Jansen Pharmaceutica, Franki, Bekaert en andere. Zij zijn soms in het Nederlands opgesteld maar vaak ook volledig in het Engels. Ik weet niet of dat echt hoeft.

Wanneer u over functionaliteit spreekt, dan denk ik aan een andere functionaliteit. Het gaat tenslotte over advertenties. Wij weten dat advertenties niet uitsluitend worden gebruikt om personeel aan te werven maar wel om het imago van een bedrijf op te poetsen. Een advertentie straalt een zeker dynamisme uit. Sommigen menen dat dit in het Engels moet om ze nog dynamischer te laten schijnen. Men weet echter

ook dat advertentietarieven 30 procent goedkoper zijn dan commerciële reclame.

Mijnheer de minister, het is interessant cijfers te hebben over hoeveel advertenties tot niets dienen. Men moet maar met sollicitanten spreken. Tientallen zullen getuigen-dat bepaalde advertenties nep zijn. Bij informele gesprekken geven de kaders dit toe.

Het is logisch dat wij bezorgd zijn over de taalvervuiling in advertenties. Het eventuele bezwaar dat wij zouden gehad kunnen hebben tegen het voorstel van decreet werd tenietgedaan door de goedkeuring van het amendement ingediend door de heren Van Grembergen, Suykerbuyk, Peeters en mezelf, dat stelt dat kandidaten tijdens de selectieprocedure op hun meertaligheid kunnen worden getoetst.

Men kan moeilijk tegen dit decreet zijn maar toch heb ik vragen bij de prioriteiten van de heren Van Grembergen en Van Vaerenbergh. Heeft het eigenlijk wel zin zich bezig te houden met bepaalde aspecten van het beleid en het geheel te verwaarlozen ? Heeft het wel zin het blazen wat op te poetsen door alleen regels te stellen voor de personeels-advertenties ?

De jobs die via grote Engelstalige advertenties worden aangeboden en waarvoor men vaak een beroep doet op headhunters – weer zo'n Engels woord – kunnen de indruk wekken dat Nederlandstaligen er niet goed genoeg voor zijn. Precies omdat dit soort advertenties vaak nep zijn, vinden wij het goed dat er een richtlijn komt om in het Nederlands te adverteren.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Ik ben het helemaal eens met de redenering van de heer De Boeck. Ik geef toe dat dit voorstel slechts een steentje is dat deel moet uitmaken

Van Grembergen

van een groter geheel. Maar laten wij dan rond de tafel gaan zitten om dit geheel te bespreken.

De heer A. De Boeck : Praten over kleine steentjes helpt ons niet erg vooruit, want zij vertalen het gehele beleid niet.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Vlaams Blok zal dit voorstel van decreet steunen.

Het komt op zijn tijd en is niet gericht tegen onze meertaligheid, wat steeds een troef geweest is en in de toekomst meer dan ooit een troef moet blijven. Maar wij mogen niet het slachtoffer worden van onze eigen troeven, onze meertaligheid. In de dagbladen verschijnen inderdaad meer en meer personeelsadvertenties in het Engels. Het is mogelijk dat zij vandaag slechts één percent uitmaken van alle advertenties, maar wij moeten zeker niet wachten tot het er twintig of vijfentwintig percent worden alvorens in te grijpen. Het gaat hier om het principe. Bedrijven die adverteren in Vlaamse dagbladen en tijdschriften richten zich naar de Vlaamse bevolking. Het is een elementaire beleefdheid dit te doen in de taal van die bevolking.

Van de kritiek dat wij zouden bekrompen zijn, ons opsluiten in onszelf, trekken wij ons niet veel aan. Hierbij verwijs ik naar de oprisping gisteren nog verschenen in *La Libre Belgique* : Het aantal Engelstalige advertenties is belachelijk klein, maar het is blijkbaar nog veel te veel voor een bepaalde politieke klasse in Vlaanderen die absoluut zijn grenzen wil sluiten, enzovoort. . . Einde citaat. Dit soort reacties van de Franstalige kant kennen wij al decennia lang. Het is een hypocriete houding in de zin dat ze getuigt van een cultuurimperialisme waarvan wij geen voorstander zijn. Dit imperia-

lisme vindt men ook terug in de politiek van Frankrijk. De Fransen willen overal terechtkunnen in hun eigen taal maar zelf zien zij er geen graten in een wet Toubon te stemmen.

Wat het Septemberdecreet betreft, wil ik wijzen op de brochure die de SERV daaromtrent heeft uitgegeven en waarin de SERV zich bezorgd toont over de toepassing van het Septemberdecreet in de bedrijven, specifiek wat de sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers betreft. De SERV stelt dat in de bedrijven zelf het decreet wordt uitgehold. Het zou dus niet slecht zijn het voorstel van decreet van de heer Coveliers – ingediend toen hij nog deel uitmaakt van de Volksunie – weer uit de lade te halen, precies omdat het voorstel-Coveliers de sancties wil verstrengen en een beter toezicht wil organiseren op de naleving van het decreet.

Dit voorstel van decreet is inderdaad maar één element, dat iets kan bijdragen tot de vernederlandsing van het openbaar leven. Om het openbaar leven helemaal te vernederlandsen, is er meer nodig, namelijk een wijziging van de Grondwet die echter tot nog toe bepaalt dat het gebruik van de talen vrij is.

Er zou inderdaad een breder debat moeten komen over de toenemende verengelsing van het openbaar leven in al zijn aspecten, want er is niet alleen het probleem van de personeelsadvertenties in het Engels. In de bedrijven worden steeds meer Engelse titels gebruikt. Zijn wij dan zo masochistisch ? Kunnen wij geen Nederlandse titels vinden voor nieuwe functies ?

De heer P. Van Grembergen : Vaak gaat het om nep-titels die gebruikt worden om een stratificatie te tonen die er in feite niet is.

De voorzitter : Ik dring er nogmaals op aan dat wie de spreker wenst te onderbreken, die moet melden, zonet wordt de onderbreking in het

verslag louter vermeld als “onderbreking, protest enzovoort van de heer of mevrouw zus of zo”, wat toch niet echt de bedoeling van de onderbreking is.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : De stratificatie is natuurlijk een ander probleem. Een taal bewijst haar vitaliteit door eigen woorden te vinden voor nieuwe fenomenen. De taal verschaalt als men die niet vindt. Onze taal is het toch waard dat ze zich aanpast aan de nieuwe tijd.

Mijnheer Van Grembergen, nu dit decreet voorligt, verbaast het ons des te meer dat uw fractie, u weliswaar uitgezonderd, tegen onze motie heeft gestemd die wij hadden ingediend na de interpellatie op 11 maart jongstleden van de heer Dewinter over de anderstalige publiciteit. In die motie vroegen wij namelijk dat er naar analogie met de milieutaks een taks zou worden gegeven op anderstalige publiciteit.

Aan degenen die aandringen op een breder debat over de vernederlandsing versus de verengelsing van het openbaar leven, signaleer ik dat wij een voorstel van decreet hebben ingediend, dat zich inspireert op de Franse wet Toubon, en dat als basis voor deze discussie kan dienen. (**Applaus bij het VB**)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats zou ik de heer Suykerbuyk willen verontschuldigen die dit voorstel mee heeft ondertekend, maar hier vanmorgen niet aanwezig kan zijn.

De CVP-fractie zal dit voorstel goedkeuren.

Het verheugt mij dat de Vlaamse Raad een aantal Raadsleden telt – ik denk aan de heren Van Grembergen, De Boeck en Suykerbuyk –

Van Rompuy

die zeer alert optreden als het om de zorg voor de Nederlandse taal gaat. Het verheugt mij ook dat de Vlaamse Raad zich bekommert voor de zorg om de taal, zoals mag blijken uit de goedkeuring van het decreet betreffende het taalgebruik voor de kiezersbrieven in het arrondissement Halle-Vilvoorde voor de Europese verkiezingen, uit de discussie over het woondecreet enzovoort.

Het is goed dat de Vlaamse Raad – die er eigenlijk gekomen is door ons streven naar culturele autonomie – zich ook met dit soort problemen bezighoudt, al is het geen gigantisch probleem, dat geef ik toe. Wij zien in Nederlandse kranten het nut niet in van personeelsadvertenties in een andere taal dan het Nederlands. Uit een aantal niet-gepubliceerde vonnissen en arresten blijkt trouwens dat het aangewezen zou zijn de pre-contractuele fase in het Septemberdecreet te betrekken, zoals de minister in de commissie stelde. Het verheugt mij ook dat er in de commissie een amendement is goedgekeurd dat elk misverstand wil wegnemen en dat stelt dat tijdens de sollicitatieprocedure de meertaligheid moet kunnen worden getoetst.

Wat mij wel verwondert, is de hetze tegen dit voorstel in de Franstalige pers. Het is overigens opvallend dat wij in de pers slechts een journalist zien, namelijk een Franstalige journaliste van *Le Soir* die trouwens voortreffelijk schrijft. Zij is speciaal uitgestuurd om over dit probleem te verslaan en om waarschijnlijk in de krant te schrijven hoe eng de Vlamingen wel zijn 'en niet open kunnen staan voor andere culturen en talen. We mogen ons door die hetze echter niet laten intimideren. Wij moeten de zorg voor onze taal ter harte nemen en voorstellen in die zin blijven indienen.

Mijnheer Pierco, we wisten dat de oude PVV-generatie van Willy De Clercq, De Croo en anderen dit soort problemen weglachten, maar

we hadden gehoopt dat de nieuwe VLD met de belangrijke Vlaamse inbreng die ons graag de les spelt, anders zou reageren, maar niets daarvan.

Dit voorstel is inderdaad geen wereldschokkend feit, maar het heeft alleszins een signaalfunctie. De Vlaamse Raad moet zich bekommeren om het Nederlands en de taalproblemen alert volgen en durven ingaan tegen de Franstaligen die niet kunnen aanvaarden dat wij over culturele autonomie beschikken.

Mijnheer de voorzitter, de CVP-fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren. Mijn fractie beklemtoont het belang van de aandacht voor de taal in de personeelsadvertenties en de fase die de aanwerving vooraf gaat. Het is belangrijk dat de Vlaamse Raad het bestaande Septemberdecreet actualiseert zodat het op een meer realistische manier toegepast kan worden.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de Vlaamse regering heeft haar standpunt inzake dit voorstel van decreet verduidelijkt tijdens de besprekingen in de bevoegde commissie.

Ik ben van mening dat deze problematiek tot haar ware proporties moet herleid worden. Men heeft vastgesteld dat de rechtspraak in deze materie niet eenduidig was. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft zich in haar adviezen uitgesproken voor een bijkomend decreetgevend initiatief. Ik stel het op prijs dat een aantal parlementsleden een wetgeving verfijnen en uitbreiden die reeds een aantal jaren bestaat. Op die manier proberen zij de discussie in de rechtsleer en de rechtspraak te beëindigen.

Het is goed dat, na de goedkeuring - hopelijk met grote meerderheid van dit voorstel door de Vlaamse Raad, de betwisting over de pre-contractue-

le fase tot het verleden zal behoren en de bestaande decreetgeving inzake het taalgebruik verfijnd wordt. Dit is de ware proportie van dit debat.

Collega Pierco, uw tussenkomst verontrust mij. U hebt de problematiek uit haar verband gerukt. Dit initiatief heeft tot doel de decreetgeving te verfijnen en een einde te stellen aan de discussie voor de arbeidsrechtbanken en hoven. Dit voorstel bepaalt dat de hele pré-contractuele fase, van de eerste advertentie tot de mondelinge ondervraging van de sollicitanten, tot het Septemberdecreet behoort.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, collega Van Hauthem heeft allusie gemaakt op het voorstel van de heer Coveliers om een directoraat-generaal inzake het toezicht van de taalwetgeving op te richten. U hebt uw administratie opdracht gegeven de bestaande toestand te onderzoeken. De commissie ging akkoord geen directeur-generaal te benoemen maar wel een cel op te richten. Is deze cel ondertussen opgericht en welke vaststellingen heeft zij gedaan ?

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Vaerenbergh, de cel werd reeds opgericht. Ik ben bereid mijn administratie de opdracht te geven een stand van zaken inzake de werkzaamheden van de cel op te maken.

Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering heeft de indiener gevraagd zijn voorstel van decreet te wijzigen zodat werkgevers de toekomstige werknemers veel kunnen ondervragen in andere talen dan het Nederlands, voor zover de functie dit vereist.

Tot slot, dit voorstel van decreet is een stap voorwaarts in de verfijning en de aanvulling van het belangrijke decreet van 1973.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, tijdens mijn tussenkomst heb ik gezegd dat de motie van het Vlaams Blok inzake de taks op de anderstalige reclame, met uitzondering van de heer Van Grembergen, door de Volksunie niet gesteund werd. Ik heb mij vergist. De heer Van Vaerenbergh, en niet de heer Van Grembergen, heeft onze motie gesteund.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Nee)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer Van Grembergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

Zoals vermeld in het verslag herinner ik er u aan dat de tekst van dit artikel, ten gevolge van de nieuwe grondwettelijke bepalingen, luidt als volgt : Dit decreet regelt een in artikelen 127 tot 129 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

Aan artikel 4 van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door

de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, waarvan § 3 werd vernietigd bij arrest van het Arbitragehof van 30 januari 1986, worden een nieuwe § 3 en een § 4 toegevoegd die luiden als volgt :

„§ 3. alle werkaanbiedingen, in welke vorm ook, uitgaande van de werkgever teneinde de werknemer te werven ;

§ 4. alle betrekkingen tussen werkgevers en de sollicitanten, voorafgaande aan het arbeidscontract en de eigenlijke tewerkstelling, ongeacht het feit of er al dan niet een arbeidscontract tot stand komt.

De werkgever kan meertaligheid eisen van de sollicitant en de kennis van andere talen bij sollicitanten toetsen tijdens de selectieperiode.“

- **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 17 uur de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

BELEIDSBRIEF Kankerpreventie in Vlaanderen - 1994, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden - 517 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Debat

De voorzitter : Aan de orde is de beleidsbrief Kankerpreventie in Vlaanderen - 1994, ingediend door mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden.

Het debat is geopend.

Mevrouw Maximus, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voor-

zitter, mevrouw de minister, collega's, om de gezondheid te bevorderen, zou ik u gezien het gevorderde uur moeten aanmanen een lunchpauze in te lassen. Dit onderwerp is echter te belangrijk om eenvoudigweg naar het verslag te verwijzen.

De beleidsbrief Kankerpreventie in Vlaanderen 1994 sluit aan bij de beleidsbrief Preventieve Gezondheidszorg 1993-1997 van minister Detiège, door de Vlaamse Raad behandeld tijdens de plenaire zitting van 14 april 1993. Daarin werd de kankerpreventie als prioritair deelgebied aangeduid.

De voorliggende beleidsbrief, die uitvoerig besproken werd tijdens de vergadering van 3 mei 1994 van de commissie voor Welzijn en Gezondheid, is door zijn logische opbouw zeer overzichtelijk en geeft een duidelijk beeld van de uitdagingen van de kankerpreventie en de middelen en werkinstrumenten die aangewend kunnen worden voor de primaire en de secundaire preventie van kanker.

De beleidsbrief plaatst de kankerpreventie eveneens in de Europese context. Terecht. Enkel door een gezamenlijke Europese actie inzake inzameling van epidemiologische gegevens, kan men op een rationele en voor de bevolking geloofwaardige en motiverende wijze preventieve acties opzetten. Enkel op die manier kunnen de beschikbare middelen maximaal benut worden.

De optrekking van het budget voor kankerpreventie van 61 miljoen frank naar 98 miljoen frank heeft ruimte geschapen voor vernieuwende initiatieven. Er wordt ook verwacht dat de vernieuwing van de Vlaamse Adviescommissie zal bijdragen tot nieuwe impulsen voor het beleid en de verschillende actoren die niet alleen betrokken zijn bij de realisatie van de preventie maar die ook het veld moeten structureren.

In het kader van de secundaire preventie en de vroegopsporing verleent de beleidsnota prioriteit aan

Maximus

een actie ter implementering van een screening op baarmoederhalskanker. Ook worden twee proefprojecten op het getouw gezet : een inzake borstkanker, een andere inzake de opsporing van prostaatcancer.

De beleidsbrief vermeldt eveneens initiatieven rond de inbreng van de huisartsen en rond het sociologisch onderzoek bij de bevolking naar de kennis over kanker en kankerpreventie.

Tijdens de uitvoerige bespreking die volgde op de inleidende toelichting van mevrouw Detiège, hebben de meeste leden van de commissie hun tevredenheid over deze beleidsbrief uitgesproken. Zij zijn verheugd dat veel belang gehecht wordt aan de primaire preventie, die de ganse bevolking bewust wil maken van de mogelijkheden om kanker te voorkomen of zelf tijdig op te sporen.

Een lid is van mening dat het huidig beleid de burger te veel dreigt op te zadelen met individuele schuldgevoelens, terwijl omgevingsfactoren en het milieu een even grote rol spelen bij de incidentie van kanker. Volgens dit lid moet het beleid meer gericht worden op produkt-normering en verbod op reclame van produkten waarvan vaststaat dat zij kankerwekkend zijn.

De leden ervaren de kankerregistratie als een uitermate belangrijk beleidsinstrument en ze pleiten daarom voor maatregelen die de registratie vollediger en betrouwbaarder moeten maken teneinde ze niet enkel te kunnen aanwenden voor preventie-acties bij de bevolking, maar tevens voor gerichte opsporing en het wegwerken van de oorzaken van kanker. Volgens de commissieleden moet worden gestreefd naar een grotere betrokkenheid van vormingswerkers bij de Vlaamse adviescommissie voor Kankerpreventie, waarin de geneesheren oververtegenwoordigd zouden zijn. Het duidelijke overwicht van academici zou bovendien

het opzetten van goede registratie- en preventiesystemen ondergeschikt maken aan de verdeling van budgetten voor wetenschappelijk onderzoek.

Ze betreuen ook de bevoegdheidsverdeling inzake secundaire preventie tussen het Riziv en de gemeenschappen, omdat die onder meer een goed gestructureerde, multidisciplinaire en uniforme aanpak belemmert. Deze onduidelijke situatie ligt bovendien ten grondslag aan het gebrek aan continuïteit in de preventieve acties, die tot een belangrijke uitgavenvermindering zouden kunnen leiden voor het Riziv.

Een lid zou liever zien dat de opgestarte projecten inzake vroege opsporing zich meer richten op kanker-aandoeningen waarvan de sterftcijfers toenemen.

Minister Detiège wees er in haar antwoord op dat het voortbestaan van de kankerregistratie op dit ogenblik onzeker is. Die materie is momenteel in handen van de federale overheid, maar de minister poneert dat de Vlaamse Gemeenschap die taak hoe dan ook niet alleen kan dragen. Ze zoekt wel naar een oplossing.

Inzake het gebrek aan aandacht voor het oorzakelijk verband tussen milieu en omgeving en kanker, refereert de minister aan de bladzijden van haar beleidsbrief die handelen over de beroepskankers en haalt tevens de studie aan die de Vlaamse adviescommissie voor Kankerpreventie in 1988 publiceerde over milieuaspecten en kanker. Bovendien verwijst ze naar het epidemiologisch overzicht waaraan momenteel druk wordt gewerkt.

Zij wijst ook op de bevoegdheidsverdeling tussen de Vlaamse en de federale overheid die haar niet toelaat bepaalde, door de leden wenselijk geachte maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld een algemeen verbod op tabaksreclame. Een lid maakte daarop de bemerking dat het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie

het geëigende orgaan is om de kankerpreventie in een breder kader te plaatsen en zodoende te voorkomen dat preventie, door voortdurend met kanker te worden geassocieerd, een pejoratieve bijklank krijgt. De minister wil op langere termijn de Vlaamse adviescommissie voor Kankerpreventie in het Vlaams Instituut laten opgaan. Dat moet evenwel stapsgewijze gebeuren. In de toekomst zullen aldus meer en meer niet-medici bij het preventiebeleid worden betrokken. Ook groeperingen zullen worden ingeschakeld zodat bij elke actie grote bevolkingsgroepen worden bereikt. Vergelijkingen met het bevolkingsregister zullen uitwijzen welke lagen van de bevolking op die wijze niet werden aangesproken. Een gerichte bijsturing moet daar dan aan verhelpen.

Wat de eventuele overheveling van federale middelen naar het Vlaamse preventiebudget betreft, vestigde mevrouw Detiège er de aandacht op dat de financiering van de preventieve zorg een beleidskeuze is, die deel uitmaakt van het debat met betrekking tot de ziekteverzekering. Ter zake vermeldt ze ook de interministeriële conferentie voor Volksgezondheid die zich over het probleem buigt.

Intussen pleegt de minister uitvoerig overleg met haar federale collega, mevrouw De Galan, met het oog op het wegwerken van een aantal problemen betreffende de screening van baarmoederhalskanker. De minister overweegt het gesprek uit te breiden tot kankerregistratie en aidspreventie.

Een lid van de commissie beweerde dat in deze materie louter projectmatig wordt gewerkt, maar dat weerlegt de minister. Via de provinciale diensten wordt een netwerk opgezet dat een gestroomlijnde boodschap aan de bevolking kan doorspelen. Het vastgestelde overwicht van de budgettaire middelen die bestemd zijn voor de secundaire preventie is gewild. De beperkte ervaring inzake primaire preventie,

Maximus

waarvan de resultaten moeilijk in te schatten zijn ligt aan de oorsprong van deze beleidsbeslissing. Er zijn wel duidelijke impulsen in de zin van een mentaliteitswijziging. Ten slotte beklemtoonde een lid nog het belang van een intense samenwerking met de departementen die bevoegd zijn voor leefmilieu, landbouw, volksgezondheid en andere, teneinde een zo ruim mogelijke preventiestrategie uit te bouwen. De talrijke vragen en opmerkingen die in de commissie werden geformuleerd, doen de overwegend positieve beoordeling van de beleidsbrief niet teniet. Ze duiden veeleer op de kennis en interesse van de commissieleden voor het behandelde onderwerp.

De voorzitter : De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer G. Anthuenis (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, tot vandaag kwam binnen het huidige sociaal systeem het preventieve aspect nauwelijks aan bod. Het beleid stelde zich te gemakkelijk tevreden met de opvang van de hulpbehoevenden en voerde dan ook amper een doeltreffend beleid in die zin. In die optiek is uw beleidsbrief Kankerpreventie in Vlaanderen een lovenswaardig initiatief. Een efficiënt gezondheidsbeleid mag zich immers niet beperken tot het curatieve, maar moet ook inspanningen leveren op het preventieve vlak. Een goed uitgebalanceerd preventief beleid in het algemeen en een degelijke kankerpreventie in het bijzonder waarborgen tastbare resultaten.

Een doelmatig preventiebeleid zal jammer genoeg op zich laten wachten omdat de versnippering van bevoegdheden tussen de federale overheid en de gemeenschappen een coherent beleid onmogelijk maakt. Om de situatie toe te lichten, haal ik even een voorbeeld aan.

Als een individuele arts een patiënt een borstkankeronderzoek voor-

schrijft, betaalt de federale ziektekostenverzekering die preventieve controle terug. Als de Vlaamse Gemeenschap een borstkankeronderzoek organiseert, dan weigert het Riziv mee de kosten te dragen. Uit dit voorbeeld blijkt toch wel dat een duidelijke afbakening binnen het gezondheidsbeleid onontbeerlijk is. Ik dring er dan ook op aan alles in het werk te stellen om tot een oplossing te komen.

Bovendien wil ik graag op de hoogte worden gehouden van de resultaten van het overleg tussen u en uw federale collega met betrekking tot de terugbetaling van het Riziv inzake preventieve gezondheidsprogramma's. Hierbij aansluitend wil ik het voorstel om een resolutie in te dienen, steunen, met als doel erop toe te zien dat de Vlaamse Gemeenschap voor de secundaire opsporing een beroep zou kunnen doen op terugbetaling door het Riziv.

Een tweede aspect binnen de kankerpreventie dat ik onderstreep, betreft het tekort aan gezondheidsstatistieken in België. Conform de Zuid Europese tradities beschikt ons land niet over voldoende gegevens aangaande de gezondheidstoestand van zijn bevolking. De cijfers in de bijlage van de beleidsbrief dateren van 1990. Recentere gegevens zijn blijkbaar niet beschikbaar. Om een doelmatig kankerpreventiebeleid te kunnen voeren, zijn volwaardige en up-to-date statistieken nodig. Een beleid dat stoelt op voorbijgestreefd cijfermateriaal neigt naar inefficiëntie. Daarom dient een evaluatie te worden opgemaakt van de werking van het kankerregister. Indien blijkt dat deze negatief is, moeten er alternatieven worden bedacht. Als dat niet zo is, dan moeten de nodige middelen worden uitgetrokken om het kankerregister te actualiseren en zo te houden.

De voorzitter : De heer Goutry heeft het woord.

De heer L. Goutry (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de

minister, collega's, ik feliciteer mevrouw Maximus met haar zeer degelijk verslag.

Kanker vormt een zeer ernstige bedreiging voor de volksgezondheid ; na de hart- en vaatziekten is deze ziekte namelijk de belangrijkste doodsoorzaak in West-Europa. De ziekteverzekering spendeert jaarlijks vele miljarden frank aan de behandeling en de verzorging van kankerpatiënten.

Hoewel de mens geneigd is om te denken dat hij zelf weinig vat heeft op zijn gezondheidstoestand en dat het vooral een kwestie is van geluk en toeval, – wat gedeeltelijk juist is – komt men in wetenschappelijke kringen meer en meer tot de bevinding dat het algemene patroon van gedragingen en leefgewoonten de fysieke en mentale conditie in zeer belangrijk mate beïnvloeden. Hierbij denk ik vooral aan het drug- en alcoholgebruik, roken, onzorgvuldige voedingsgewoonten, toestanden van verwaarloosde slaap en rust, of de stresstoestanden waaraan wij allen ten prooi zijn.

Voor al deze leefgewoonten is het individu in belangrijke mate zelf verantwoordelijk. Wanneer men namelijk zijn gedragingen en zijn levenswijze bewust verzorgt, en de gezondheidsbedreigende factoren mijdt, doet men eigenlijk al aan preventie. Op die manier vermindert men namelijk de risico's en probeert het ziekworden zoveel mogelijk te voorkomen.

Ik wil vooral aantonen dat het niet de medische wereld alleen is die bij de preventie is betrokken. Men heeft namelijk te lang en te hardnekkig beweerd dat preventie niet iets was voor de burger, maar wel voor de ziekenhuizen en de dokterskabinetten. Welnu, ik ben ervan overtuigd dat het preventiebeleid vooral moet worden gericht tot het niveau van het individu, op de persoonlijke verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid en de omgevingsfactoren. Uiteindelijk is de persoon immers zelf de spilfiguur.

Gouty

In dit licht zijn de primaire preventie, de gezondheidsvoorlichting en de gezondheidsopvoeding, zeer belangrijk. De minister heeft in haar preventiebeleid dan ook voldoende middelen uitgetrokken voor het organiseren en het optimaliseren van de primaire kankerpreventie. De nog aan te werven preventiewerkers voor de provinciale structuren van de Vlaamse Kankerliga, zullen werkelijk een sleutelrol bekleden in de kankerpreventie.

Mijnheer de voorzitter, ik verheel u niet dat ik hierbij in West-Vlaanderen persoonlijk ben betrokken. Ik heb van deze bijkomende hulp dan ook zeer hoge verwachtingen. Via een goede en efficiënte coördinatie kunnen de preventiewerkers werkelijk een netwerkfunctie uitbouwen, waardoor er informatie- en sensibiliseringskanalen kunnen ontstaan, die zo dicht mogelijk bij de bevolking staan. Via de provinciale preventiewerkers zal men centraal gecoördineerde thema's, acties en projecten kunnen verwezenlijken, waarbij de Vlaamse bevolking op een herkenbare wijze kan worden betrokken. De minister stelt 13 miljoen frank ter beschikking van de Vlaamse Kankerliga. In de commissie is gebleken dat zij de intentie heeft om dit vijf jaar lang te herhalen. Naar mijn mening kan er overigens slechts een ernstig en waarneembaar effect zijn, wanneer dit project een gegarandeerde continuïteit heeft. Het zal namelijk niet gemakkelijk zijn om voor een dergelijk beperkt contractueel statuut degelijke gekwalificeerde mensen aan te trekken. Bovendien moet men bij dergelijke projecten het eerste jaar veeleer als een start- en inloopjaar beschouwen. Dit geldt eveneens voor de organisatie op het niveau van de provinciale structuren.

Ik verwacht eigenlijk pas vanaf het tweede en de daaropvolgende jaren het volle rendement van een dergelijke inzet.

Mevrouw de minister, ik dring dan ook zeer sterk aan opdat u al het mogelijke zou doen om deze continuïteit te waarborgen via de zekerheid dat de inzet van deze preventiewerkers jaarlijks zou kunnen worden verlengd, zodat de mensen die daar veel van verwachten daarop kunnen bouwen en dat er, naast de materiële middelen, heel wat energie kan in gestoken worden.

Ik ben er bovendien diep van overtuigd dat ook de niet-medici in het preventiewerk een belangrijke rol kunnen spelen, vooral op het vlak van deze primaire preventie. Ik zie in deze preventiewerkers niet zozeer medici maar veeleer vormingswerkers die bij de mensen komen, kunnen organiseren en begeistern en op die manier de preventiegedachte uitdragen. Aandacht en middelen voor hun vorming en voor hun specifieke opleiding is dan ook een wezenlijk bestanddeel van uw preventiebeleid.

Mevrouw de minister, in een tweede punt wil ik uw inspanningen vermelden om op het terrein de samenwerking uit te bouwen. Een bundeling van de krachten, van bestaande ideeën en initiatieven, hoe moeilijk ook – dat weten we allemaal, want elk heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis – zal bij de bevolking leiden tot meer duidelijkheid en daardoor zal de boodschap worden versterkt. Er gaat vandaag te veel energie verloren in het naast elkaar organiseren van vaak dan nog overlappende en bovendien te fragmentaire sensibiliseringsinitiatieven.

Ik wil deze beleidslijn dan ook uitdrukkelijk ondersteunen. Ik dring er zelfs op aan om dit beleid, vanuit uw bevoegdheden, consequent door te voeren naar het Vlaams Instituut voor de Gezondheidspromotie. Wij hebben daar nu een structuur die wij ten volle moeten benutten en wij moeten dit jong instituut, vanuit het beleid, alle kansen bieden om greep te krijgen op het toch wel versnipperde preventiewerk in Vlaanderen. Er is veel goede wil, maar door de

zaken te bundelen zou er meer kunnen worden uitgehaald.

Ik herhaal wat ik in onze commissie voor Welzijn en Gezondheid heb gezegd. Ik dring aan opdat de bevoegde commissie kennis zou kunnen nemen van het strategisch plan van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie zodanig dat wij ook daarin het preventiebeleid zijn juiste plaats kunnen geven en tot een uniformiteit zouden kunnen komen.

Tot slot wil ik ook nog het belang onderstrepen van een degelijke en nauwkeurige kankerregistratie. Ook andere collega's hebben daarvoor een lans gebroken. Ik denk dat het zeer belangrijk is. Wij hebben dringend behoefte aan volledig en gefundeerd wetenschappelijk materiaal en dit om verdere campagnes te kunnen uitbouwen en te weten tot welke doelgroep en op welke manier wij ons moeten richten om deze campagnes zo perfect mogelijk te kunnen voeren. Het is pas via wetenschappelijk onderzoek dat gemeenplaatsen en zaken, waarvan men denkt dat ze in een bepaalde groep kunnen worden gesitueerd, kunnen worden gedetecteerd zodat men een beleid kan bepalen gesteund op wetenschappelijk onderzoek.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik besluit met een woord van lof en waardering voor dit beleidsdocument van minister Detiège. Het is een ernstige basis waarop kan worden voortgewerkt. Wij zullen u daarin steunen. Laten wij vooral aandacht hebben voor efficiënte evaluatiemethodes zodat we daar verder kunnen op bouwen voor een doeltreffend preventiebeleid in de toekomst.

Mevrouw de minister, wij hebben nu een beleidsbrief. U probeert de zaken te verenigen en er vorm, middelen en structuur aan te geven. Laten wij dan ook met dezelfde consequentie de zaken goed evalueren en in de commissie bespreken, zodat wij een continuïteit krijgen in het beleid dat u hebt ingezet. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het kan blijkbaar niet op, want na de lof en waardering die de heer Goutry niet alleen ten opzichte van de verslaggeefster maar ook ten opzichte van mevrouw de minister heeft uitgesproken, wil ik daarvan een blauwdruk maken zonder er veel woorden aan te verspelen.

Agalev stelt er inderdaad prijs op de minister te feliciteren met de epidemiologische gegevens die voorkomen in het eerste deel van haar beleidsbrief, maar de beleidslijnen zelf vinden we eerder beperkt.

Allereerst vinden wij de oprichting van een commissie Primaire Kankerpreventie binnen de Vlaamse Adviescommissie voor Kankerpreventie een goede zaak, maar de oververteenwoordiging van medici is een onaanvaardbare beperking. Zowel vormingswerkers als milieudeskundigen horen in deze commissie óók zitting te hebben. Op deze wijze zal de VACK meer aansluiten bij de realiteit van de kankerpreventie en de ivoren toren van de academische aanpak doorbreken.

Een tweede beperking betreft de middelen. Het Riziv beheert 400 miljard frank voor curatieve zorg, wat zeker niet te veel is. Wanneer men daar tegenover de 1,3 miljard frank plaatst voor algemene preventie inzake gezondheidszorg op het Vlaamse niveau, waarvan slechts 98 miljoen frank voor kankerpreventie, is dit toch wel een druppel op een hete plaat. Gelukkig werd dit bedrag reeds van 61 tot 98 miljoen frank opgetrokken ; voor preventie is dit echter hoogst onvoldoende.

Ten derde, de bevoegdheidsverdeling en de overlapping over de verschillende bestuursniveaus is ook een vorm van verspilling. Het zou bijzonder nuttig zijn in een interkabinettenwerkgroep de aanwending

van alle middelen op een efficiënte wijze te heroriënteren. Als wij meer willen doen inzake preventie met de beperkte middelen waarover wij beschikken, is dit het geëigende instrument. Méér doen met minder of met dezelfde middelen was, meen ik, toch één van de grote beleidsoplossingen van deze regering ?

Agalev pleit ervoor het kankerpreventiebeleid vanuit een aantal nieuwe visies te bekijken. Het huidige beleid dreigt de burger met te veel individuele schuldgevoelens op te zadelen. Zijn levenswijze wordt als de **hoofdporzaak** voor kanker aangeduid. Nochtans is de omgeving van de burger, het milieu in zijn totaliteit, de grote oorzaak van deze ziekte. Behalve voeding en rookgewoonten beïnvloeden ook verkeer, hygiëne, werkomgeving, enzovoort, de incidentie van kanker. Er zijn bijvoorbeeld vijftig procent minder kankergevallen in de Quakergemeenschap in de Verenigde Staten, en iedereen weet hoe die mensen leven. Dit is mijns inziens toch een belangrijke aanwijzing.

Agalev meent dat de overheid ook het bedrijfsleven en de reclamewereld moet aanpakken. Goede eetgewoonten zijn niet voldoende ; men moet ook gezond biologisch voedsel tegen een betaalbare prijs kunnen kopen. Het preventiebeleid moet daarom eveneens zijn gericht op de productnormen. De federale regering moet onder druk worden gezet om haar belofte inzake de kaderproductwet op ecologische gronden na te komen.

Specifiek moet ook de tabakreclame harder worden aangepakt, zeker op snelheidsraces te land of te water, **want** dáár precies zoekt een groot gedeelte van de jeugd haar uitlaatklep voor een zekere zelfbevestiging.

Om het bedrijfsleven effectief de oorzaken van kanker te doen aanpakken, moet er nog heel wat studiewerk worden verricht. Op het Vlaamse niveau is er duidelijk een

tekort aan dergelijk studiewerk, dat eventueel samen met het departement Leefmilieu kan worden verricht. De beleidsbrief vermeldt trouwens dat bijvoorbeeld cijfers over huidkanker ontbreken. Er is onderzoek nodig met betrekking tot de relatie tussen kanker en bijvoorbeeld dioxine-uitstoot – om onze geroemde verbrandingsovens niet te vergeten – pesticiden, drinkwaterresidu's, enzovoort. Men weet het wel, maar men beseft het onvoldoende. Voor een groot gedeelte is trouwens veel van de rommel in onze afvalwaters, die uiteindelijk in het hele ecologische circuit terecht komt, afkomstig van de industrie, zowel van de landbouw als van andere industrie. Krant artikelen die wij geregeld kunnen lezen, wijzen trouwens hierop.

Ik denk dat de relatie met het milieu toch duidelijk bewezen is. De besteding van de middelen in ons beleid heeft volgens Agalev iets weg van een Sinterklaaspolitiek ten aanzien van bepaalde organisaties. We willen met klem wijzen op het belang van continuïteit. Het toekennen van middelen op jaarbasis is onvoldoende. Natuurlijk is dat nu doorbroken door wat collega Goutry heeft aangehaald over de Vlaamse Kankerliga. De organisaties moeten op lange termijn kunnen plannen en de Vlaamse regering moet de besteding zeer gecoördineerd kunnen voorschrijven. Door organisaties op klassieke wijze te subsidiëren, sussen we eigenlijk ons geweten en draaien we verder aan de eenheidsworstenmolens.

In de besteding van de middelen is er overigens een onevenwicht. Van de 98 miljoen frank voor kankerpreventie gaat zo'n 70 miljoen frank naar de preventie van borst- en baarmoederhalskanker. Dat is een eerder gemakkelijk te controleren categorie waarvan de sterftcijfers de laatste jaren stationair zijn geworden.

De sterftcijfers van de minder gemakkelijk te vatten kankers nemen echter toe. In deze categorie vinden

Maertens

we vooral de "milieukankers" terug. Volgens de studie van Jensen en anderen behoort België bij de drie landen met de hoogste kankerincidentie. Dat vinden wij ontoelaatbaar voor een vooruitstrevend land.

Agalev stelt vast dat het preventiebeleid zich in een eerste fase moet richten op het milieu. Niet de individuele burger maar de industrie moet eerst worden aangepakt. Het belang van het milieu komt volgens Agalev in de beleidsbrief veel te weinig tot uiting.

We willen ook aandringen op een ruime strategie op lange termijn en op een strenge produktpolitiek inzake voeding. Het verband tussen voeding en kanker wordt in de beleidsbrief te weinig bekeken. Vooral het verband tussen landbouwmethodes en voeding moet in het licht van de kankerpreventie nog verder worden onderzocht.

Mevrouw de minister, we hopen dat u onze visie als een vorm van opbouwende kritische steun zult willen opnemen in de verdere uitwerking van uw beleid. Deze beleidsbrief kunnen wij wegens zijn beperktheid niet zomaar goedkeuren. Het spreekt echter vanzelf dat wij hem omwille van de positieve elementen ook niet kunnen afkeuren.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, we hebben hier al zoveel terrechte loftuitingen gehoord dat ik er geen meer aan zal toevoegen.

Ik wil mij concentreren op een enkel element van de beleidsbrief, namelijk het gedeelte waar men het heeft over gezonde voeding met betrekking tot primaire preventie. De beleidsbrief zegt dat daarover in Vlaanderen op een gecoördineerde manier moet worden nagedacht. We moeten dus eerst gaan nadenken

voor we tot oplossingen kunnen komen. De beleidsbrief laat hier nochtans twee belangrijke opmerkingen aan voorafgaan.

De eerste opmerking is dat in het wetenschappelijk milieu een consensus bestaat over de belangrijke invloed van het voedingspatroon op de gezondheidsstatus van een populatie.

De tweede opmerking luidt dat voedingsgewoonten en – keuzes in belangrijke mate cultureel bepaald zijn. Ik herinner mij dat ik enkele maanden geleden een aantal commentaren op studiewerk heb gelezen. Daarin stelde men bijvoorbeeld dat bepaalde kankers in Japan niet bestaan. Wanneer Japanners uitwijken naar Europa, kunnen zij na een aantal jaren die bepaalde kankers wel krijgen. Wanneer men emigreert, krijgt men in de tweede generatie, waarschijnlijk ten gevolge van het voedingspatroon, dezelfde situatie voor een bevolking van Japanse oorsprong en een bevolking die al honderden jaren in Europa leeft.

Volgens mij zou de administratie dit moeten nagaan. Voedselpreventie is niet alleen intersectorieel en houdt niet alleen in dat men moet coördineren op Vlaams en federaal niveau, maar vooral op wereldvlak. Men moet de voedingsgewoonten in bepaalde landen nagaan en hieruit statistisch afleiden welk risico voor kanker zulks inhoudt. Dit zou nuttig zijn om te weten waarop wij onze aandacht moeten vestigen en waar wij moeten ingrijpen wat de voedingsgewoonten betreft, zowel op federaal als op regionaal vlak.

Mevrouw de minister, er werden reeds grote inspanningen geleverd inzake kankerpreventie en de resultaten zijn eveneens merkbaar. Zo kan men thans bijvoorbeeld meteen bepalen aan welk soort kanker een patiënt precies lijdt.

Een verdere stap is te weten op welke wijze wij ons voedingspatroon moeten wijzigen om kanker tegen te

gaan. Wij kunnen weliswaar geen rechtstreekse verbanden leggen, al is het statistisch bewezen dat de voeding een bepaalde invloed uitoefent op het al dan niet krijgen van kanker. Welnu, deze stap moeten wij samen zetten. Zowel de federale als de Vlaamse overheid moeten hun invloed en hun gezag aanwenden om in te grijpen in ons voedingspatroon.

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank mevrouw Maximus voor haar degelijk verslag en de collega's voor hun vele lofwoorden, alsook voor de minder goede kritiek op het beleid.

Eigenlijk heb ik zelf wat kritiek op het enige punt dat de heer Maertens positief vindt in het gevoerde beleid.

Epidemiologische gegevens zijn immers niet voldoende. Thans rijzen dienaangaande nog problemen en wij zouden veel vlugger moeten kunnen inspelen op een aantal gegevens. Vandaar dat wij trachten een en ander te ondernemen in overleg met de federale regering. Bovendien proberen wij de kankergevallen op een andere manier te registreren, in die zin dat ook de minder zware ingrepen – bijvoorbeeld ingrepen door een huisarts – eveneens worden opgenomen. Op die wijze zouden wij meer fundamentele gegevens kunnen verzamelen, ook over huidkankers bijvoorbeeld.

In vergelijking met de zorg besteden wij inderdaad zeer weinig middelen aan de preventie, maar er is een kentering merkbaar. Wij slaagden erin het budget specifiek voor kankerpreventie – er bestaan ook nog andere posten die onrechtstreeks te maken hebben met kankerpreventie – op te trekken van 61 tot 98 miljoen frank.

De voorbije tien jaar werd echter een evolutie merkbaar. Zo wordt onder andere het begrip gezondheids promotie meer en meer van toepassing, terwijl dat tien of vijftien

Van Vaerenbergh

jaar geleden helemaal niet het geval was. Het publiek wordt zich ook steeds meer bewust van de gezondheidsbedreiging, onder meer door het milieu, de arbeidsomstandigheden, het roken, het zonlicht – en de zonnebanken – en dergelijke.

Mijnheer Maertens, door als quaker te gaan leven, zal men wellicht niet alle problemen oplossen. Men moet ook letten op andere elementen. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan het volgende : als men op een wereldkaart aanduidt waar sommige vormen van kanker zich het meest ontwikkelen, dan zou men er meteen moeten aan toevoegen dat in bepaalde streken in Europa bepaalde aperitieven niet meer mogen worden geschonken. Men kan de gevolgen ervan immers zeer goed situeren op de kaart. Er is een evolutie in de positieve zin, maar er moet op dat vlak nog veel gebeuren.

De beleidslijnen die nu worden voorgesteld, zijn een gedeelte van de beleidsbrief Gezondheidspreventie 1993-1997. Onder meer op verzoek van de Vlaamse Raad werd een opsplitsing gemaakt. Kanker-, drugs- en Aidspreventie worden apart behandeld.

De primaire kankerpreventie is nu anders gestructureerd. Nu worden de gezondheidswerkers ingezet, vroeger waren het alleen de academi-

ci. Ook het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie is vertegenwoordigd.

Het KKAT (Koördinatiecomité anti-tabak), VAD (Vereniging voor Alcohol en andere Drugproblemen) en de VRGT (Vereniging voor respiratoire gezondheidszorg en tuberculosebestrijding) maken deel uit van het VIG en er is eveneens een samenwerking tot stand gebracht met het VACK. Er wordt een coherent beleid nagestreefd, daarom is er samenwerking met de Vlaamse Kankerliga. Voor de terugbetaling van het Riziv moet bij de federale minister worden aangedrongen om een oplossing in positieve zin te bekomen. Wij moeten streven naar langdurige projecten, willen de middelen efficiënt besteed worden.

De diensten van minister De Batse-lier zijn nauw betrokken bij de commissie Leefmilieu van de commissie primaire preventie van de VACK. Bovendien zullen een aantal zaken nauwkeurig worden onderzocht.

In het document wordt verwezen naar studies die enkele jaren geleden werden uitgevoerd, maar er worden tevens nieuwe initiatieven genomen. Op intersectorieel vlak moet er een ruime samenwerking met het VIG tot stand worden gebracht.

Er moeten meer middelen worden vrijgemaakt, want Vlaanderen heeft een achterstand op de andere lands-

gedeelten inzake preventie. Er moet een gedragscode, vooral inzake voeding, industrie en leefmilieu worden nagestreefd om een doelmatige kankerpreventie tot stand te brengen. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt gesloten om 12.44 uur.**

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 3 mei 1994

Vaste verslaggever : de heer F. Ghesquière, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer J. Vande Lanotte tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de milieuconvenanten ter begeleiding van de uitbreidingswerken aan de Oostendse Luchthaven

1. Uiteenzetting van de heer J. Vande Lanotte

In het kader van de uitbreiding van het zo noodzakelijke tewerkstellingsaanbod in de Oostendse regio blijft de luchthaven voor de SP een belangrijke peiler.

Spreeker stelt dan ook met genoeg vast dat binnenkort de eerste fase van de uitbreidingswerken aan de luchthaven wordt aangevat.

De SP heeft steeds op alle niveaus het luchthavendossier ondersteund onder de uitdrukkelijke voorwaarde van een sluitende waarborg voor de kwaliteit van het leefmilieu op en rond de luchthaven. Met dit doel voor ogen werd in de strategische streekvisie voor de impulsregio Oostende-Blankenberge vermeld dat de uitbreiding van de luchthaven vanuit algemeen ecologische invalshoek moet worden benaderd, waarbij onder meer aan de problemen inzake geluidsoverlast en inzake ruimtelijke ordening blijvende aandacht moet worden besteed. De streekvisie bepaalt eveneens dat tussen alle partijen een convenant moet worden afgesloten waarbij overeengekomen wordt welke milderende maatregelen inzake belastingen van het milieu in de toekomst kunnen worden getroffen.

Deze dwingende ecologische omkadering werd nogmaals bevestigd in de co-financieringsovereenkomst m.b.t. de implantatie van selectieve maatregelen in de impulsgebieden — tussen de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen en de Westvlaamse Intercommunale voor Economie en Reconversie die als promotor optreedt. In deze overeenkomst staat expliciet dat “de promotor het bewijs moet leveren dat het project verloopt volgens plan en overeenkomstig de gestelde voorwaarden en dat inzonderheid dient rekening te worden gehouden met randvoorwaarden zoals gesteld in de strategische streekvisie inzake de ecologische aspecten”.

De milieuconvenant zou naar mijn oordeel volgende elementen moeten omvatten :

- het aantal nachtvluchten tussen 23 en 06 uur moet beperkt worden tot max. 1 (dubbele) beweging ;
- op Oostende mag alleen gevlogen worden met geluidsarme vliegtuigen ;
- oefenvluchten worden afgeschaft ;
- als er onderhoudsbedrijven komen moet dit gebeuren in aangepaste geluidsarme installaties ;
- er zou een onafhankelijke controleorgaan aanwezig moeten zijn.

Het evenwicht tussen ecologie en economie is een eerste prioriteit, vooral in een regio die voor een groot deel afhankelijk is en blijft van een aantrekkelijk toeristische areaal.

Vandaar de kernvraag van deze vraag om uitleg : wanneer en welke milieuconvenant, gezien de uitbreidingswerken reeds zijn aangevangen en er een paar incidenten zijn gebeurd.

Spreeker vraagt ook dat men de aanvliegroutes zou aanpassen en dat men er op zou toezien dat een strenge controle wordt uitgeoefend op de overtredingen.

2. Antwoord van de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming

Het is steeds de bedoeling geweest van de Vlaamse regering om de activiteit op de luchthaven van Oostende te stimuleren, rekening houdend met alle milieu-aspecten. Hiertoe werden sedert de overdracht naar het Vlaamse Gewest, belangrijke investeringen op de luchthaven verricht, voor een totaal van circa een half miljard frank. Deze investeringsinspanning weerspiegelt de overtuiging dat de Oostendse luchthaven een stimulerende rol kan spelen in de ontwikkeling van de kuststreek. Aldus werd vorig jaar de verlenging van de startbaan tot 3.200 meter voltooid en werd het Instrument Landing System over ongeveer 900 meter verplaatst. Het vrachtgebouw werd volledig gerenoveerd en het ligt in de bedoeling om op korte termijn ook het passagiersgebouw te revaloriseren.

De ontwikkeling van een industriezone voor luchthavengebonden bedrijven ten noordoosten van de luchthaven is thans in uitvoering. De werken voor de aanleg van de eerste fase van een rolbaan tussen het eindpunt van de startbaan en het ontworpen industrieterrein zijn in maart jl. aangevat en zullen in het najaar van 1994 voltooid zijn.

Het spreekt vanzelf dat dergelijke projecten maar zin hebben als men ook aanvaardt dat de zeer grote **infrastructuur**-capaciteit die de Oostendse luchthaven thans biedt, beter wordt benut. Deze hogere benutting leidt tot een verbetering van de financiële resultaten van de luchthaven, en tot een grotere directe en indirecte werkgelegenheid in een toekomstgerichte sector.

De expansie van het luchtverkeer moet echter op het vlak van het milieu, en vooral op het gebied van de geluidshinder zeer sterk bewaakt en begeleid worden. Vooral in een toeristische streek bij uitstek als de Kust is het bereiken van een evenwicht tussen economie en ecologie een absolute vereiste. Vandaar mijn initiatief om zowel voor de luchthaven Oostende als Antwerpen een Overlegorgaan op te richten, waarin naast de regionale en lokale autoriteiten, ook de milieuvergunningen zijn opgenomen.

In het perspectief van de verdere ontwikkeling van de luchthaven en de daarrond gevestigde industrie werd geopteerd voor het afsluiten van een convenant tussen de verschillende partijen die bij de luchthavenexploitatie en de ontwikkeling van de luchthavengebonden industriezone betrokken zijn. Alhoewel dergelijke convenant eerder een morele dan wel een juridisch afdwingbare verbintenis tussen de betrokken partijen inhoudt, meen ik toch dat het bereiken van een consensus hieromtrent in de verdere uitbouw van de luchthavenactiviteit ten goede zal komen.

Voor het afsluiten van dergelijke convenant werd reeds belangrijk voorbereidend werk geleverd.

De basisopties werden voorgesteld en besproken in de vergadering van het Overlegorgaan van 1 december 1992. Deze werden naderhand door de bevoegde administraties verder onderzocht en uitgewerkt en voor een deel zelfs gerealiseerd. Wat de voorstellen van de interpellant inzake de inhoud van het milieuvconvenant betreft is mijn commentaar de volgende :

1. Het aantal nachtvluchten ligt tussen 60 à 90 per maand, met een grotere intensiteit in de wintermaanden. Feitelijk is aldus voldaan aan het voorstel van de interpellant, zonder dat het nodig is verdere specifieke beperkingen op te leggen. Bij het aantrekken van nieuwe trafieken wordt ernaar gestreefd dat deze overdag zouden plaatsvinden. De sterke verhoging op 1 juni 1993 van de luchthavenvergoedingen voor landen en opstijgen 's nachts heeft er reeds toe bijgedragen dat de trafieken meer naar de dag worden georienteerd.
2. De luchthavendirectie past de Europese richtlijn 92/14/EG van 2 maart 1992 betreffende de beperking van de exploitatie van de vliegtuigen van bijlage 16 van het Verdrag inzake de Internationale Burgerluchtvaart streng toe. Gelet op de aard van de vrachtrafiek is het economisch niet verantwoord restrictiever op te treden dan de strenge normen die op Europees niveau worden opgelegd. Door deze Europese richtlijn zullen na 1996 opnieuw een aantal types van vliegtuigen die bij wijze van overgangsmaatregel nog zijn toegelaten, verboden worden.
3. Het aantal oefenvluchten wordt tot een minimum beperkt en geeft thans geen aanleiding tot specifieke klachten.
4. De onderhoudsbedrijven die zich op de nieuwe industriezone ten zuidoosten van de luchthaven zullen vestigen, dit is buiten het luchthavendomein, zullen onderworpen zijn aan de Vlarem-reglementering.
5. De noodzaak van een onafhankelijke controle wordt niet ingezien. De milieuspectie is de aangewezen instantie om controle uit te voeren.

Met het oog op de verdere bespreking van de convenant heb ik een nieuwe vergadering van het Overlegorgaan bijeengeroepen voor de tweede helft van de maand mei. Deze vergadering zal ook de gelegenheid bieden om met alle betrokkenen een nieuwe stand van zaken omtrent de ontwikkeling van de luchthaven op te maken. De aanpassing van de vliegroute zal in bespreking worden gebracht op de volgende overlegvergadering.

3. Repliek

Spreker blijft erbij dat een zekere restrictie inzake nachtvluchten nuttig zou zijn, en blijft erop aandringen dat onmiddellijk wordt geëist dat de geluidsdempende maatregelen van niveau 3 worden toegepast voor de vliegtuigmotoren, gezien de lage aanvlieghoogten boven bebouwde zones rond de luchthaven van Oostende.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van woensdag 4 mei 1994

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer P. Breyne tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de door Domus Flandria gehanteerde procedures bij de beoordeling van projecten ingediend in het kader van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer P. Breyne merkt op dat het aandeel van de private initiatiefnemers in het urgentieprogramma, dat oorspronkelijk beperkt zou blijven tot 30 percent, in werkelijkheid heel wat hoger ligt.

Dit fenomeen zou in niet geringe mate te verklaren zijn doordat deze zich, in tegenstelling tot publiekrechtelijke initiatiefnemers, niet dienen te houden aan de geldende reglementering op de overheidsopdrachten, hetgeen hen toelaat om beduidend sneller te werken.

Volgens bepaalde berichten (o.a. de FET van 18 maart 1994 en de Bouwkroniek van 25 maart 1994) is de procedure waarbij Domus Flandria bepaalde bouwprojecten kan goedkeuren zonder rekening te houden met de wet op de overheidsopdrachten er zelf de oorzaak van dat eventuele misbruiken die, eveneens volgens recente persberichten, zouden gebeurd zijn, kunnen plaatsvinden.

Ter illustratie kan de procedure aangehaald worden waarbij een erkende vennootschap met een bouwpromotor een contract kan sluiten voor de aankoop van woningen die zullen gebouwd worden op gronden van de promotor. Hierbij worden de werken niet aanbesteed volgens de regels van de wet op de overheidsbestedingen. Omdat er bij dergelijke procedure geen sprake is van een aanbesteding waarbij beroep wordt gedaan op de concurrentie, gebeurt er ook geen toetsing van de prijs/kwaliteitsverhouding. De Technische Commissie van Domus Flandria, noch de technische diensten van de VHM zouden bij machte zijn om zelf na te gaan of de prijs/kwaliteit-verhouding beantwoordt aan de marktvoorwaarden.

Het is aan de Technische Commissie van Domus Flandria dat particuliere promotoren hun dossier moeten voorleggen. Deze Technische Commissie onderzoekt de aanvraag en gaat na of de woningen beantwoorden aan bepaalde normen inzake oppervlakte, kwaliteit, gebruikte materialen, . . . De Technische Commissie schuift de aanvraag met haar opmerkingen door naar de Raad van Bestuur die de principiële aanvraag kan goedkeuren en eventueel bepaalde voorwaarden kan opleggen om rekening te houden met de opmerkingen van de Technische Commissie. Daarna kan de promotor een definitieve aanvraag indienen, waarna het dossier terug langs de Technische Commissie passeert die nagaat of de promotor rekening heeft gehouden met haar opmerkingen. Het is de Raad van Bestuur die uiteindelijk de beslissing neemt.

Gaarne vernam de vraagsteller van de minister een antwoord op de volgende vragen :

1. Zullen er, naar aanleiding van de recente aantijgingen over al dan niet vermeende misbruiken, nieuwe richtlijnen ter beoordeling van bouwprojecten, gegeven worden aan Domus Flandria ?

Zullen er wijzigingen aan de procedure aangebracht worden ?

2. In hoeverre is controle mogelijk op de kwaliteit van de door private initiatiefnemers ingediende projecten ? Is het voor de diensten van Domus Flandria of de VHM mogelijk om aan het bestek inherente mankementen op te sporen ?

Is het risico niet denkbeeldig dat, bij het ontbreken van dergelijke kwaliteitscontrole, de erkende vennootschappen die projecten van private promotoren aankopen later met hoogoplopende onderhoudskosten zullen geconfronteerd worden.

3. Is de omzeiling van de wet op de overheidsopdrachten te vereenzelvigen met de intentie om voorrang te geven aan projecten van publiekrechtelijke initiatiefnemers ? Worden de erkende vennootschappen op die manier niet al te sterk benadeeld ?

Een lid stipt aan dat het merendeel van de door Domus Flandria ingediende projecten kaderen in het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting. Indien men een grotere spoed nastreeft bij de verwezenlijking ervan, kunnen hiertegen weinig bezwaren worden geuit.

Inzake de gehanteerde normen voor de gebruikte materialen, wijst het lid erop dat de bouwsector, ten behoeve van de openbare en privé-sector, zelf een normering opstelde. Op deze normen door de privé-sector gehanteerd bij de verwezenlijking van projecten in het kader van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting zal zeker door de overheid een controle worden uitgeoefend. Het lid stelt vast dat er in de gemiddelde aanbestedingsprijzen grote fluctuaties optreden (van 2,09 miljoen frank tot 2,5 miljoen frank). Vaak zijn deze prijsverschillen te wijten aan de meerkost voor de esthetische integratie van dit project in de bestaande woonomgeving. Is dit wel verantwoord ? (o.m. projecten in Brugge).

2. Antwoord door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

De minister distancieert zich volkomen van de sfeer van scandalitis rond dit dossier. Hij betreurt, dit, vermits een intern onderzoek uitwees dat er geen enkele onregelmatigheid werd vastgesteld in de procedure. De gevolgde procedure heeft tot bewijs van het tegendeel haar deugdelijkheid bewezen. Hij betreurt het gebrek aan sereniteit en objectiviteit en kant zich ten stelligste tegen een concurrentieslag tussen VHM en Domus Flandria. Persoonlijke gevoeligheden van bepaalde personen mogen niet doorwegen op de procedure.

De minister verklaart dat hij de drie leden van zowel de Raad van Bestuur van VHM als van Domus Flandria, onmiddellijk nadat bepaalde aantijgingen werden geuit, op een vergadering uitnodigde.

Voor alle duidelijkheid merkt de minister op dat de berichten in de Financieel Economische Tijd (18 maart 1994) en de Bouwkroniek (25 maart 1994), waarin gesteld werd dat de procedure zelf oorzaak zou zijn van mogelijke misbruiken, een persoonlijke weergave zijn van de mening van de heer Hugo De Smet, administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, die enkel hemzelf bindt.

Het door het lid aangehaalde voorbeeld betreft het geval waarbij een erkende vennootschap met een bouwpromotor een contract sluit voor de aankoop van woningen die zullen gebouwd worden op de gronden eigendom van de promotor. Hierbij zouden de werken niet aanbesteed worden volgens de regels van de wet op de overheidsopdrachten. In het advies van de Commissie voor de Overheidsopdrachten, gevraagd door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, medegedeeld bij brief van 9 maart 1993 stelt de Commissie voor de Overheidsopdrachten trouwens inderdaad dat in dergelijke gevallen de wetgeving op de overheidsopdrachten niet van toepassing is. Het gaat dus geenszins om "omzeiling", de wet is niet van toepassing.

De minister herinnert eraan dat deze commissie samengesteld is uit ambtenaren en experts inzake overheidsopdrachten (waaronder een vertegenwoordiger van het Rekenhof). Dit advies van de Commissie voor de Overheidsopdrachten maakt als bijlage integraal deel uit van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest, Domus Flandria en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij ter uitvoering van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting. De wijze van uitvoering van elk project dient dan ook door Domus Flandria telkens getoetst te worden aan het (uitgebreide) advies van die Commissie.

Niettegenstaande het lid reeds een impressie gegeven heeft van de te volgen procedure, die nu al ingewikkeld genoeg is, is het wellicht interessant om de volledige procedure van besluitvorming voor deze en andere projecten die in het kader van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting worden ingediend, in herinnering te brengen.

Bij omzendbrief HV 92/3 d.d. 8 oktober 1992 en omzendbrief HV 9312 tot aanvulling en wijziging van eerstgenoemde omzendbrief werden de minimale oppervlakte- en technische normen vastgesteld waaraan elke initiatiefnemer in elk geval dient te voldoen. Inzake (bouwtechnische) kwaliteit is daarin onder meer bepaald dat de woningen moeten voldoen aan de eisen gesteld in het Algemeen Bestek voor de Sociale Woningbouw. Deze werkwijze wijkt sterk af van deze gevolgd bij het zgn. systeem van alternatieve financiering (van de heer L. Waltiel) waarbij op voorhand slechts enkele oppervlakenormen en geen kwaliteitsnormen, werden vastgesteld (minimum minimorum), terwijl bovendien voor deze projecten de wetgeving op de overheidsopdrachten niet werd gevolgd. Voor de projecten waarbij een erkende vennootschap betrokken was, werden de bouwdoSSIERS (plannen en bestekken), de kwaliteitscontrole dus, niet voorgelegd aan de voogdijoverheid, in casu de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Verscheidene kandidaat-initiatiefnemers nemen voorafgaandelijk contact op met Domus Flandria NV voor een verduidelijking en toelichting van de reglementering en een bespreking van de schetsontwerpen.

Alvorens de ingediende projecten worden voorgelegd aan de Technische Commissie, worden ze onderworpen aan een uitvoerig technisch en architecturaal vooronderzoek (conformiteit met de gestelde normen ; functionele beoordeling van de planschikking ; bouwtechnische beoordeling van de woningen ; architecturaalkwalitatieve beoordeling ; beoordeling van materialen, uitvoeringstechnieken en kostprijs).

De plannen en lastenboeken worden samen met de bevindingen van het vooronderzoek voorgelegd aan de Technische Commissie. Deze commissie is samengesteld uit 2 vertegenwoordigers van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, 2 vertegenwoordigers van Domus Flandria NV, 1 vertegenwoordiger van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) en 1 waarnemer van de VZW VLABO-Vlaamse Confederatie van het Bouwbedrijf, telkens aangeduid via een beslissing van hun respectieve Raden van Bestuur, en aanvaard door de Raad van Bestuur van Domus Flandria NV.

Nadat de ingediende projecten op bouwtechnisch vlak zijn onderzocht en voor advies aan de Technische Commissie zijn voorgelegd, kunnen ze aan de Raad van Bestuur worden voorgelegd. Dit gebeurt aan de hand van een inlichtingenblad dat naast de projectgegevens en een advies van de Technische Commissie (ondertekend door al de leden van de Technische Commissie), een administratief-juridisch en een financieel advies omvat (zowel inzake de privé-promotor als inzake het project), evenals een toetsing aan de doelstellingen van het urgentieprogramma. Deze evaluatie betreft bijgevolg zowel de urbanistische kenmerken van het project, als de kostprijs en de architecturale- en woonkwaliteiten van het ontwerp. Bij Domus Flandria NV is ook een afgevaardigde van de Vlaamse regering aangeduid die over een veto-recht beschikt en deelneemt aan alle vergaderingen van de Raad van Bestuur.

Alle projecten waarbij een erkende vennootschap betrokken is, worden tevens onderzocht door de administratieve diensten van de VHM en zij dienen goedgekeurd te worden door de Raad van Bestuur van de VHM. In dit verband kan vermeld worden dat steeds een officieel schattingsverslag van de gronden wordt gevraagd door een publiekrechtelijke instantie (inz. Comité van Aankoop).

Nadat het project principieel werd goedgekeurd, wordt de reeds vermelde procedure via de Technische Commissie, desgevallend Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, nog eens doorlopen voor de definitieve goedkeuring van het project, met dien verstande dat ingeval van betrokkenheid van een erkende vennootschap de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij beslist alvorens het voor goedkeuring aan de Raad van Bestuur van Domus Flandria wordt voorgelegd.

Elk dossier dient vervolgens overgemaakt te worden aan het Bestuur Huisvesting (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) en de Inspectie van Financiën met het oog op de principiële of definitieve machtiging van het project door de Vlaamse minister bevoegd voor huisvesting waarna een aanrekening gebeurt op de verbintenis-machtiging door de Controleur van de Vastleggingen. Voor die projecten die gefinancierd worden door kredieten met gewestwaarborg is tevens de goedkeuring vereist van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting.

Zoals uitdrukkelijk gestipuleerd in de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest, Domus Flandria en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, is het Rekenhof bevoegd om toezicht uit te oefenen op alle dossiers. Desnoods kan het Rekenhof in de lokalen van Domus Flandria NV zelf zich alle inlichtingen en documenten laten geworden.

Tot slot dient vermeld te worden dat ingeval van privé-huurprojecten uiteraard ook het akkoord van de Raad van Bestuur van de betrokken erkende vennootschap (of andere publiekrechtelijke persoon) dient bekomen te worden.

De hiervoor geschetste werkwijze toont aan dat de stelling dat de procedures voor Domus Flandria NV de deur openzetten voor misbruiken, totaal uit de lucht gegrepen is. Er zijn immers voldoende (onderling onafhankelijke) controlepunten en beslissingsniveaus ingebouwd opdat mogelijke misbruiken kunnen worden voorkomen en gedetecteerd, indien ten minste alle instanties hun werk doen. Tot nu toe is niet aangetoond dat dat niet het geval is.

Trouwens, in een gesprek dat de minister op 18 maart 1994 had met de heer Willy D'havé, mevrouw Linda Blomme en de heer De Caluwé (allen bestuurder zowel in de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij als in Domus Flandria) hebben deze de minister trouwens uitdrukkelijk bevestigd dat de procedure, die bij Domus Flandria gevolgd wordt, perfect sluitend is, dit in tegenstelling tot de mening van de administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Het antwoord op de eerste vraag van het lid is dan ook negatief : er zullen geen wijzigingen aangebracht worden aan de procedure zelf. Ingevolge de recente aantijgingen wordt evenwel op een nog meer consistente wijze gerapporteerd.

De minister stipt aan dat het het lid niet zal ontgaan zijn dat de hiervoor geschetste procedure beduidend meer controle bevat (inzonderheid op plannen en bestekken) dan in de traditionele werkwijze gebruikelijk is. De tweede vraag van het lid, inzake het opsporen van "inherente mankementen" aan het bestek, vindt de minister dan ook nogal triviaal, tenzij daarmee impliciet de vraag gesteld wordt naar de competentie van de diverse controlepunten.

Wat de marktraadpleging betreft, wordt door de Administrateur-generaal, en het lid, aangevoerd dat er geen raadpleging gebeurt van de prijs/kwaliteit-verhouding aan de markt.

De minister wijst er terloops op dat een openbare aanbesteding in wezen ook geen toetsing is van de prijs-kwaliteit-ver-

houding. De kwaliteit moet blijken uit het ontwerp (plannen en bestekken), terwijl de aanbesteding een toetsing is van de prijs (bij een vooropgestelde kwaliteit).

Zoals hiervoor reeds gesteld, werden de minimale oppervlakte- en technische normen bij omzendbrief vastgesteld. Bovendien heeft de Raad van Bestuur van Domus Flandria bij beslissing van 27 mei 1993 de maximale kostprijs vastgelegd. Aldus maakt de prijs/kwaliteit-verhouding wel degelijk, en meer dan gebruikelijk, het voorwerp uit van een onderzoek door de verschillende instanties die bij het project betrokken zijn, alsmede door de administratieve diensten van de Vlaamse Gemeenschap, nl. Raad van Bestuur van de betrokken erkende vennootschap, Technische Commissie, Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, Raad van Bestuur van Domus Flandria, Bestuur Huisvesting, Inspectie van Financiën, Minister van Huisvesting, Minister van Financiën.

Wat de kwaliteit alsdusdanig betreft, wijst de minister nogmaals op de voorafgaande vaststelling van minimale oppervlakte- en technische normen (zie hoger). Zowel de bouwheer als de architect dienen een verklaring te ondertekenen waarin zij zich ertoe engageren om deze normen na te leven. De uitvoerige kwaliteitscontrole (op het papier : plannen en bestekken) wordt bovendien even rigoureuus voortgezet op het terrein. De uitvoering van de projecten van erkende vennootschappen worden in de regel gecontroleerd door de technische diensten van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, die van gemeenten en OCMW's door hun eigen technische diensten, en de privéprojecten door Domus Flandria zelf, dan wel door privé-controle-organismen, zoals AIB-Vinçotte of Seco. Deze laatste beginnen hun controlerende taak reeds met het nazicht van de plannen en bestekken, wat dus nogmaals een controlepunt impliceert. De minister deelt dus geenszins de vrees van het lid als zouden privé-projecten aanleiding geven tot hoogoplopende onderhoudskosten op lange termijn.

De VHM vreest blijkbaar soms dat een woning te goedkoop wordt. Men weigert dit te onderzoeken. De minister betreurt dat de mogelijkheid om sociale woningen aan te bieden aan minimumprijzen onvoldoende werd uitgeput. Dit resulteert in te hoge huurprijzen, waardoor de sociale huisvestingssector vaak de door haar beoogde doelgroep voorbijgaat.

Wat de prijs betreft, kunnen reeds een aantal zeer voorlopige conclusies getrokken worden. Uit een gedetailleerd overzicht van de gemiddelde kostprijzen van de projecten voor huurwoningen (inclusief gemengde projecten) op basis van de definitieve aanvragen, blijkt dat deze zich situeert rond 2.590.000 frank. De verschillen t.o.v. dit gemiddelde (in procenten) in functie van het bouwheerschap zijn aanzienlijk groot.

Op vraag van een lid verduidelijkt de minister dat in de sociale huursector, inclusief gemengde projecten, de privé-sector voor een sociale woning, gemiddeld 2,4 miljoen frank vraagt. De prijs aangerekend door de erkende vennootschappen bedraagt 2,8 miljoen frank (zonder grond). Is de bouwheer een publiekrechtelijke initiatiefnemer dan dienen de bouwkosten vermeerderd met een toeslag van 20 procent : (12 % BTW, 5 à 6 procent studiekosten en een prijsherziening van 2 à 3 procent).

Indien de bouwheer een privé-initiatiefnemer is, dan is de koopprijs inclusief de grondprijs, bouwkosten, studiekosten en BTW. De minister betreurt dat te vaak wordt vastgehouden aan hetgeen vroeger werd gerealiseerd. Ook nieuwe projecten verdienen waardering.

Het is nog te vroeg om in dit verband definitieve besluiten te trekken. Dit zal in elk geval gebeuren na afloop van het werkingsjaar 1994 van Domus Flandria NV. Eind 1994 zal een detailanalyse gemaakt worden van de kostprijs en de kwaliteit van de woningen, daarbij rekening houdend met de effectieve aanbestedingsprijzen van publieke projecten (in plaats van de ramingen), de grondprijs, het aantal slaapkamers, het onderscheid tussen woningen en appartementen, de ligging, enz. Toch kan nu reeds gesteld worden dat de privé-projecten (waarvoor de wetgeving op de overheidsopdrachten niet van toepassing is) naar alle waarschijnlijkheid meer dan goed uit de prijs-analyse zullen komen.

Afhankelijk van de resultaten op het vlak van de kwaliteit tussen de privé- en publieke projecten kunnen dan definitieve conclusies getrokken worden. Desgevallend kan deze analyse uiteraard vervroegd worden.

De al dan niet toepassing van de wet op de overheidsopdrachten, overeenkomstig het advies van de Commissie voor Overheidsopdrachten, ("omzeiling" is hier een tendentieuze taalgebruik) belet geenszins de voorrang die de publiekrechtelijke instanties nog steeds genieten. Iedere privépromotor dient de goedkeuring te bekomen van een project door de Raad van Bestuur van een erkende vennootschap. De publiekrechtelijke sector beschikt aldus over een veto. Er is geen enkel causaal verband tussen de voorrang en het toepassen van de wet. Wezenlijk in het urgentieprogramma is het bijkomend aanbieden van ca. 10.000 woningen die, wat de huurwoningen betreft, allen in eigendom komen van de publiekrechtelijke instanties. Gelet op hetgeen reeds uiteengezet is over de kwaliteit en de controle erop, over de kostprijs, en daar voegt de minister ook nog de snelheid van realisatie aan toe, verklaart de minister zich niet van de

indruk te kunnen ontdoen dat de erkende vennootschappen nog nooit in hun geschiedenis zo een bevoorrechte behandeling gekregen hebben. Door de 70/30-verhouding worden de erkende vennootschappen (via de overeenkomst zelf) bevoordeeld, omdat hun aandeel gegarandeerd wordt. Zij krijgen dus wel degelijk voorrang, niettegenstaande de privé-projecten een duidelijke voorsprong hadden genomen. De procedure tot net voor de aanbesteding is voor erkende vennootschappen en privéinitiatiefnemers gelijklopend, en daarin heeft de privé zich opvallend sneller getoond, zowel qua indiening van projecten als van procedureel afhandelen.

Het dient bovendien vermeld te worden dat door de betrokkenheid van de privé-sector in het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting de "markt" van aannemers in de sociale huisvesting verruimd is, en dat er dientengevolge andere (veelal snellere en goedkopere) bouwwijzen geïntroduceerd worden. Vermoedelijk zal dit op termijn een gunstig gevolg hebben voor het geheel van de sociale huisvesting.

De minister merkt op dat dit een positieve boodschap is en daardoor toch zo moeilijk is te slikken in de huidige samenleving. Maar Domus Flandria, met de inzet van haar personeel, haar Raad van Bestuur, haar Technische Commissie en met de samenwerking van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij presteren inderdaad verbluffend.

Domus Flandria werkt met 5 personeelsleden. Met deze geringe personeelsbezetting wordt aldus veel werk gepresteerd, met een volle inzet. Alzo wordt komaf gemaakt met een boel zaken die reeds heel lang aanslepen. Dit project werd door vele instanties goedgekeurd (Rekenhof, Inspectie van Financiën, Vlaamse regering, Raad van Bestuur VHM, Raad van Bestuur van Domus Flandria). Tot nog toe zijn er geen sluitende bewijzen dat er misbruiken zouden bestaan onder het personeel, in hun relaties met de diverse aannemers. De minister liet een audit verrichten en maakte het dossier over aan de gerechtelijke instanties.

3. Replieken

De heer P. Breyne dankt de minister voor zijn omstandig antwoord. Spreker beklemtoont dat het geenszins in zijn bedoeling lag om aan de vraag een polariserende of polemiserende ondertoon te geven. Hij wenst zich geenszins uit te spreken over bepaalde aantijgingen die in een concreet dossier in de pers zijn verschenen, vermits hij hiertoe niet over de nodige informatie beschikte. De vraagsteller wijst erop dat jaloezie zeker geen bron is van de vraagstelling. Nochtans is het niet uitgesloten dat de middelen waarover de minister thans beschikt voor het uitbouwen van een sociaal huisvestingsprogramma, enige afgunst kunnen uitlokken. De bron van de vraagstelling dient eerder elders gezocht. Spreker merkt op dat de VHM inderdaad vaak enige terughoudendheid betoont t.a.v. vernieuwingen. De invoering van een prestatiebestek, als instrument tot prijsbeheersing, ondervond b.v. enige weerstand.

Hij kan de visie van de minister om bepaalde verklaringen binnen een bepaalde context te plaatsen, onderschrijven. Nochtans merkt de vraagsteller op dat de betrokken persoon toch een autoriteit is op het vlak van de sociale huisvesting. Indien een dergelijke persoon in algemene bewoordingen bepaalde verklaringen aflegt, dienen deze afdoende onderzocht.

De vaststelling door de minister dat de wetgeving op de overheidsopdrachten niet van toepassing is (cf. Commissie voor de Overheidsopdrachten) doet vragen rijzen. Is een dergelijke vaststelling niet gevaarlijk? Quid met mogelijke ontsparingen?

De vraagsteller wil voorlopig aannemen dat de procedure met betrekking tot de prijs-setting sluitend is maar enkel tot bewijs van het tegendeel.

Spreker dringt aan om op basis van het eerste evaluatieverslag van Domus Flandria, een open gedachtenwisseling te voeren, zonder enige vooringenomenheid. Wanneer het urgentieprogramma voltooid is, kunnen uit de verwezenlijking van het urgentieprogramma door Domus Flandria, lessen getrokken worden en eventuele bijstellingen naar de werking van de VHM worden doorgevoerd.

De minister verklaart dat reeds gewerkt wordt aan de vereenvoudiging van de procedures. Ook buiten het kader van Domus Flandria zelf, wordt gewerkt aan administratieve vereenvoudigingen, onder meer herziening van artikel 80 HVC, wat evenwel niet impliceert dat de controle lakser wordt. De in artikel 80 HVC voorziene procedure is te omslachtig. Doorzichtige en kortere procedures verhogen de slagkracht van de sociale huisvesting.

Inzake de 70-30 verhouding schetst de minister de stand van zaken per 21 april 1994 als volgt. Uit een samenvattend overzicht van de Raad van Bestuur van Domus Flandria NV blijkt dat er voor 8.213 woningen zijn goedgekeurd. In de sociale huursector bedraagt het aantal goedgekeurde huurwoningen ongeveer 6.600, waarvan 57 percent wordt gerealiseerd door de erkende vennootschappen; 12,5 percent voor rekening van de gemeenten en OCMW's, intercommunales en VWF; 30 percent door de privé-sector. In de sociale koopsector bedraagt de verdeling 71 percent door

erkende vennootschappen, gemeenten, OCMW's, VWF, intercommunales en 28 percent voor privésector. (1.425 koopwoningen of 22,29 percent).

Een lid merkt op dat met betrekking tot de projecten in Brugge, de vrije concurrentie leidde tot een prijsfluctuatie van ongeveer 0,5 miljoen frank. Deze projecten werden gerealiseerd binnen de regio Groot-Brugge. Per project wordt, mede gelet op de noodzaak om de sociale eigendomsverwerving te stimuleren, voorzien in een contingent koopwoningen. Het lid wenst te vernemen of de koopwoningen kunnen gerealiseerd worden binnen het prijssegment van 2,5 miljoen frank en de huurwoningen in een ander project ? Daarenboven wenst het lid nadere toelichting over de gezamenlijke aanbestedingsprocedure voor deze twee afzonderlijke projecten met betrekking tot de verwarmingselementen. Het lid vreest een al te rigide aanpak gesteund door de VHM. Het lid wijst erop dat men moeilijk bepaalde merken van verwarmingselementen kan voorschrijven. Nochtans blijkt dat bepaalde merken toch worden aanbevolen. Kunnen hier geen ontsporingen ontstaan. Het lid uit zijn vrees met betrekking tot beslissingen door een beperkte Technische Commissie.

De minister repliceert als volgt. Noch de VHM, noch Domus Flandria, Technische Commissie, mogen werken aanbevelen of voorschrijven in een bestek. Het lid stelt dat er geen werken worden voorgeschreven, maar wel technische omschrijvingen. De minister verklaart dat deze aangelegenheid zijn bevoegdheid overstijgt, en behoort tot de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. Daarenboven wenst hij zich niet te mengen in "cases".

De minister benadrukt de eigen voogdijbevoegdheid van de VHM. De minister oefent een voogdijbevoegdheid uit over de VHM. De projecten in Brugge zijn gemengde projecten (huurkoop). Deze projecten zijn aldus goedgekeurd en dienen aldus uitgevoerd.

Het lid ervaart een te stringente normering met betrekking tot de verhouding huur-koopsector als inadequaat. Een soepeler aanpak zou een sociaal beleid ten goede komen. De minister is het daarmee niet eens. Het begrip "sociaal" wordt thans anders ingevuld, dan tien jaar geleden. Sociaal kan geen synoniem zijn van getto-vorming. Om dit te voorkomen dient zoveel mogelijk gestreefd binnen eenzelfde woonwijk naar gemengde projecten (koop- en huursector). De minister overweegt om de drempel voor de koopsector te verlagen, om aldus de druk op de huursector te verlichten. De sociale eigendomsverwerving dient aangemoedigd. De minister pleit voor enige selectiviteit bij het invullen van de verhouding tussen de koop- en huursector. Uit de analyse van de woonbehoeften in Vlaanderen blijkt duidelijk dat er een grote nood is aan voldoende woningen in de sociale huursector. Binnen de Vlaamse regering werd de 70-30 verhouding vastgelegd.

Het lid verklaart dat het geenszins in de bedoeling ligt om deze verhouding in vraag te stellen. Nochtans blijkt uit de praktijk dat homogene projecten niet steeds leiden tot getto-vorming. Spreker pleit voor een grotere keuzevrijheid voor de maatschappijen om de inplanting van globale projecten vrij te kiezen. De minister is hiermede niet akkoord. Hij pleit voor het behoud van de vastgestelde verhouding tussen de sociale koop- en huursector.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van maandag 2 mei 1994

Vaste verslaggever : de heer M. Verwilghen, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de sanering van Het Broek

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

Het IREA maakte in opdracht van de OVAM een studie over de aanwezigheid van asbest in het natuurgebied het Broek, op het grondgebied van Willebroek en Mechelen. Reeds lang doen er hieromtrent allerhande geruchten de ronde. Graag vernam ik waarom zolang werd gewacht op het geven van een studieopdracht. Waarom werden er geen grondboringen uitgevoerd ? In de studie wordt gesuggereerd 15 ha van het domein voor het publiek af te sluiten. Zal de minister hierop ingaan ? Zal hij ingaan op bepaalde voorstellen om dat deel van het natuurgebied voortaan als een stort te behandelen ? Wat met het overige deel van het Broek ? Op welke wijze zal de sanering worden aangepakt en wie zal dat bekostigen ?

2. Antwoord door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

Vóór de recente studie-opdracht die door OVAM werd toevertrouwd aan IREA VZW, werden er reeds studies of metingen uitgevoerd door het Instituut voor Scheikundig Onderzoek (Tervuren), de Universitaire Instelling Antwerpen, Fibrecount en het Studiecentrum voor Kernenergie (Mol), waaruit weinig direct gevaar bleek voor de volksgezondheid ingevolge het storten van asbestafval in het Broek. Daar echter geen van de voorgaande studies een totaalbeeld gaven en dus hiaten konden vertonen (o.a. metingen bij verschillende weersomstandigheden), werd beslist tot bijkomende studie. Deze IREA-studie, die ook werd begeleid en goedgekeurd door een begeleidingscommissie, bestaande uit afgevaardigden van OVAM, Aminal, Bond Beter Leefmilieu en de gemeenten Willebroek en Mechelen, bevestigde grotendeels de voorgaande resultaten. De metingen werden uitgevoerd tijdens de periode van 9 september tot 15 november 1993.

De asbestproblematiek is vooral een probleem van de aantasting van de luchtwegen via verplaatsing door de lucht, zodat uiteraard het onderzoek voornamelijk op luchtmetingen werd toegespitst. Om die reden werd op heden geen grondonderzoek doorgevoerd.

Van een suggestie als zou 15 ha van het domein voor het publiek moeten worden afgesloten, is echter totaal geen sprake in het rapport van IREA daterend februari 1994. Integendeel vermeldt de studie duidelijk dat lokaal in het Broek de achtergrondconcentratie aan asbest in de atmosfeer verhoogd wordt, maar dat ze globaal gezien van dezelfde grootte orde is als in landelijke en stedelijke gebieden en dat de gezondheidsrisico's, zelfs voor die lokale plaatsen, niet hoger zijn dan deze buiten het Broek.

Als voorzorgsmaatregel werd echter door de begeleidingscommissie voorgesteld een aantal tijdelijke beheersmaatregelen uit te werken, zoals een visverbod op een aantal vijvers om het vrijkomen van asbestafval langs de oevers te voorkomen, de herinrichting van visvijvers, de verbetering van een aantal wandelpaden en een gedeeltelijke afsluiten van de paden waar het meeste asbest voorkomt. Deze maatregelen werden door OVAM en Aminal (Waters en Bossen) uitgewerkt en momenteel aan de begeleidingscommissie voorgelegd. De bedoeling is om deze voorzorgsmaatregelen vrijwel onmiddellijk ter plaatse te realiseren. Ten einde deze voorzorgsmaatregel op termijn om te buigen in een meer definitief karakter, zullen via bijkomend onderzoek definitieve saneringsmogelijkheden, vermoedelijk bestaande uit afdekken met grond, verder worden uitgewerkt in de loop van dit jaar.

De aanpak om te komen tot een definitieve sanering van het Broek vormt het onderwerp van dit onderzoek met inbegrip van het begroten van de kosten. De OVAM zal onderzoeken wie verantwoordelijk kan gesteld worden voor de terugvordering van de kosten. De resultaten van dit onderzoek dat tot een definitief saneringsvoorstel moet leiden, wordt verwacht tegen 30 september 1994. In oktober 1994 zal de begeleidingscommissie dit definitief saneringsvoorstel evalueren en bespreken. Na bespreking wordt deze sanering in uitvoering gebracht.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van maandag 2 mei 1994

Vaste verslaggever : de heer M. Verwilghen, secretaris van de commissie.

- Vraag om uitleg van de heer J. Peeters tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de mogelijke arseenvervuiling bij houtimpregneerb企业.

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Enkele weken geleden maakte de BBL de resultaten bekend van een onderzoek dat door hen werd gevoerd naar de mogelijke arseenvervuiling bij houtimpregneerb企业. Er werd een werkelijke overschrijding van de Vlaamse-normen vastgesteld bij 3 b企业 in Turnhout (Impregco), in Westerlo (Belgo-garant) en in Kortemark (Vermeersch).

1. Is de gesignaleerde bodemvervuiling bekend bij de bevoegde instanties (OVAM) ? Werden er al controles uitgevoerd ? Met welke resultaten ? Worden er stappen ondernomen voor sanering van de gronden ?
2. Gaat het om historische vervuiling of komt er ook vandaag nog arseen terecht in het milieu ten gevolge van het impregneren van hout ? Beschikken de ondernemingen over de nodige vergunningen
3. Zijn er arseenvrije alternatieven voor het verduurzamen van hout ? Hoe kunnen die ingevoerd worden ?

2. Antwoord van de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

Ingevolge zijn vraag om uitleg in verband met de resultaten bekend gemaakt door de BBL en bekomen na uitvoering van een onderzoek naar mogelijke arseenverontreinigingen bij houtimpregneerb企业 kan ik het geachte lid de volgende informatie geven.

De gesignaleerde bodemvervuiling bij het b企业 NV Impregco te Turnhout is bij het Bestuur Milieusinspectie (BMO) bekend.

Het onderzoek van de bodem- en grondwaterverontreiniging op de terreinen van het b企业 Impregco, uitgevoerd op 10 oktober 1990 door de PIH in opdracht van de Procureur des Konings en het Bestuur voor Leefmilieu van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gaf als resultaat dat in de bodem verhoogde waarden werden gevonden voor de zware metalen arseen, koper en chroom. Deze zware metalen komen voor in het gebruikte impregneermiddel Cryptogyl C Liquid.

In opdracht van de Procureur des Konings werd op 29 april 1992 door BMI en de Milieupolitie van Turnhout een uitgebreide milieuscanning uitgevoerd. Door de Procureur werd hierna een onderzoeksrechter aangesteld. In zijn opdracht werd een uitgebreid bodem- en grondwateronderzoek uitgevoerd. Gelet op het nog aan de gang zijnde strafrechtelijk onderzoek kunnen geen verdere details medegedeeld worden. Vermits voordien geen enkele activiteit gebeurde die dergelijke verontreiniging kon veroorzaken, gaat het hier niet om historische verontreiniging.

De NV Impregco beschikt over een vergunning tot 17 februari 2000. Bij besluit van 27 december 1990 werden omwille van de vastgestelde verontreinigingen strengere exploitatievoorwaarden opgelegd.

Een gedeelte van de vergunning, namelijk de opslagplaats voor het stapelen van geïmpregneerd hout in open lucht werd opgeschort. Over het beroep tegen deze schorsing werd nog geen beslissing genomen. Ik heb aan de administratie opdracht gegeven het dossier voor beslissing voor te leggen.

Wat het b企业 Belgo-garant in Westerlo betreft, kan ik het geacht lid mededelen dat het BMI geen kennis heeft van bodemverontreinigingen door houtimpregneringsactiviteiten. Tot op heden werden er geen bodem- en grondwateranalyses uitgevoerd op mogelijke verontreinigingen.

De NV Belgo-garant is vergund tot 14 september 2003.

Bij het b企业 Vermeersch te Kortemark wordt gebruik gemaakt van het produkt Tanalith, een produkt op basis van arseen-, koper- en chroomoxyde. De installaties en opslagplaatsen zijn volledig ingekuipt, zodat er geen produkt kan gemorst worden of in het milieu terecht komt. Het slib dat gevormd wordt bij het impregneren wordt afgevoerd naar

INDAVER. De eventuele bodemverontreiniging is dus vermoedelijk ontstaan in het verleden. Het bedrijf was reeds vergund onder het ARAB-stelsel. Een nieuwe (Vlarem)vergunning tot 2009 werd recent verleend (namelijk op 4 februari 1994).

De OVAM en de Milieu-inspectie zullen de door BBL gesignaleerde verontreiniging bij de NV Belgo-garant en het bedrijf Vermeersch op korte termijn aan een grondig onderzoek onderwerpen.

Het gebruik van houtbeschermingsmiddelen op basis van koper, chroom en arseen is wereldwijd verspreid gelet op de mindere uitloogbaarheid en gebruiksvriendelijkheid tegenover andere produkten zoals ammoniakale verbindingen, creosootolie en dergelijke. Indien volgens de regels der kunst gewerkt wordt, is het gevaar dat arseen in het milieu terecht komt te verwaarlozen. Het is slechts bij onzorgvuldig werken en bij het nemen van te weinig voorzorgen dat een percentage van het impregneermiddel vrijkomt tijdens het behandlingsproces en in de periode van opslag erna.